

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ISLÁMSKÝ STÁT JAKO BEZPEČNOSTNÍ
HROZBA**

Autor práce: Martin Bittner, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu doc. Ing. Dr. Štefanu Danicovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Mé poděkování patří také všem respondentům, kteří se zúčastnili empirického výzkumu a odpověděli na otázky z dotazníku.

ABSTRAKT

BITTNER, M. Islámský stát jako bezpečnostní hrozba : bakalářská práce. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2019. 74 s. Vedoucí bakalářské práce : doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

Klíčová slova: terorismus, Islámský stát, Evropská unie,

Bakalářská práce je zaměřena na samozvanou teroristickou organizaci Islámský stát a jeho hrozby pro daný region a Evropu. V této práci bude představena minimální definice terorismu a islamistického terorismu jako jeho podkategorie, která dnes představuje globální bezpečnostní hrozbu pro všechny státy a jejich občany. Na projevech Islámského státu budou prezentovány bezpečnostní hrozby, které hrozí členským státům Evropské unie a jejich občanům.

Cílem bakalářské práce je přiblížit pracovní minimální definici terorismu a charakteristické rysy islamistického terorismu. Analyzovat Islámský stát jako nositele islamistického terorismu a bezpečnostní hrozby, které z toho vyplývají pro země Evropské unie a občany. Autor se v rámci empirického šetření pokusí zjistit, do jaké míry vnímají bezpečnostní hrozby ze strany Islámského státu oslovení respondenti.

ABSTRACT

BITTNER, M. The Islamic State as a Security Threat : Bachelor thesis. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2019. 74 p. Supervisor : doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

Key words: terrorism, The Islamic State, European Union,

The bachelor thesis is focused on self-appointed terrorist organization the Islamic State and its threats to the given region and Europe. In this work, a minimal definition of terrorism and Islamist terrorism will be presented as its subcategory which poses a global security threat to all states and their citizens at present. The security threats that threaten European Union member states and their citizens will be presented in manifestations of the Islamic State.

The aim of this thesis is to define the working minimum definition of terrorism and characteristics of Islamist terrorism and to analyze the Islamic State as a bearer of Islamist terrorism and security threats for European Union countries and their citizens. In his empirical survey, the author will try to find out to what extent respondents perceive security threats from the Islamic State.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	9
2 Terorismus – definice.....	10
2.1 Příklady definic terorismu	11
3 Náboženský fundamentalismus.....	12
4 Islámský stát.....	13
4.1 Zahraniční bojovníci Islámského státu	15
4.1.1 Nejznámější zahraniční bojovník ISIS	15
4.2 Další teroristické organizace	17
4.2.1 Boko Haram.....	17
4.2.2 Tálibán	18
4.2.3 Al-Káida	21
5 Terorismus a islámské právo.....	23
5.1 Ad-da'wa al-islamíja a salafismus.....	23
5.2 Džihád	24
5.3 Mudžáhid.....	26
5.4 Islámské právo Šaría	26
6 Financování Islámského státu	27
7 Prostředky islámského terorismu	27
7.1 Cíle sebevražedných útoků.....	28
8 Teroristické útoky v Evropě v režii Islámského státu.....	29
9 Evropská unie v boji s terorismem.....	32
9.1 Protiteroristické nástroje EU	32
9.2 Strategie EU pro boj proti terorismu	35
9.3 Strategie EU pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů.....	37
9.4 Návrh směrnice o boji proti terorismu na období 2015-2020	38
10 Výroční zpráva BIS za rok 2017	39

11	Empirický výzkum vybraného vzorku české společnosti k problematice terorismu Islámského státu	42
11.1	Cíle a hypotézy	42
11.2	Vymezení metody	43
11.3	Popis výzkumného souboru	44
11.4	Přehled výsledků výzkumu	49
11.4.1	Přehled výsledků k hypotéze č. 1	49
11.4.2	Přehled výsledků k hypotéze č. 2	52
11.4.3	Přehled výsledků k hypotéze č. 3	53
11.4.4	Přehled výsledků k hypotéze č. 4	55
11.4.5	Přehled výsledků k hypotéze č. 5	57
11.4.6	Přehled výsledků k hypotéze č. 6	58
	Závěr	60
	Použitá literatura	62
	Literární zdroje	62
	Elektronické zdroje	63
	Seznam zkratk	67
	Seznam obrázků	68
	Seznam grafů.....	69
	Seznam tabulek	70
	Příloha I – Dotazníkové šetření.....	71

Úvod

Bakalářská práce „Islámský stát jako bezpečnostní hrozba“ se zabývá islámským terorismem, konkrétně samozvanou teroristickou organizací Islámský stát, který zásadně změnil pohled na teroristické útoky a na terorismus jako takový. Islámský stát se celosvětově prezentuje zejména svou krutostí a nelidským zacházením, které nemá v novodobé historii obdoby. Islámský stát svými činy v minulých letech ovlivnil chod jednotlivých států na celém světě a to předně v oblastech bezpečnosti a protiteroristických opatřeních. Organizace, která je založena na náboženském fanatismu s vojenskými zkušenostmi, má dle názoru autora za cíl vyvolat především strach a to jak u civilního obyvatelstva, tak i u vojenských a policejních jednotek, které se zasazují o její svržení. Problematika Islámského státu sahá hluboko do minulosti, a proto tento problém musíme chápat v širším pojetí, ne pouze v užším slova smyslu. Odpovědi na některé otázky tak musíme hledat např. v politice Spojených států amerických a na Blízkém východě.

Téma, které se týká terorismu, respektive Islámského státu, bylo vybráno z důvodu, že je více než aktuální a mediálně „propírané“ a dá se říci, že jde o globální problém, který se již netýká pouze lokálních států Blízkého východu či Spojených států amerických, ale i států Evropské unie. V této bakalářské práci bude přiblížena a definována problematika Islámského státu jako teroristické organizace, islámské náboženství, džihád, právo šaría, cíle Islámského státu, sebevražedné útoky teroristů, územní působnost Islámského státu či financování Islámského státu. Dále budou představeny nejrůznější formy protiteroristických opatření v rámci EU.

V závěru bakalářské práce bude provedeno vyhodnocení dotazníkového šetření, za účelem zjištění názoru široké veřejnosti k problematice teroristické organizace Islámský stát a bezpečnostním hrozbám.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je představit některé z pojmů, které vymezují terorismus a islamistický terorismus. Autor dále představí nejznámější teroristické organizace, jejich vznik, hlavní představitele, územní působnost atd. Předně však bude definována organizace Islámský stát, útoky sebevražedných atentátníků, hlavní představitelé, kteří stáli u zrodu Islámského státu, územní působnost, jeho cíle či financování této organizace. V neposlední řadě bude Islámský stát představen jako aktuální bezpečnostní hrozba a to nejen pro Blízký východ a USA, ale také pro státy Evropské unie.

Teoretická část práce je zpracována za pomoci obsahové analýzy a za využití odborných publikací, jež se zabývají terorismem, islamistickým terorismem, blízkovýchodním terorismem, mezinárodním či globálním terorismem. Autor zde poukáže na možné bezpečnostní hrozby, které jsou spjaty právě s teroristickou organizací Islámský stát.

V praktické části autor bakalářské práce vytvořil kvantitativní dotazník, který byl předán respondentům k vyplnění, a jež bude sloužit k vyhodnocení (potvrzení či vyvracení) autorových hypotéz. U tohoto empirického výzkumu není skupina respondentů přesně konkretizována, jde tedy o nejširší výběr vzorku české veřejnosti. Dotazníky byly šířeny v rámci osobního setkání. Dotazník obsahuje 15 otázek, kdy pět z nich je zařazeno do sociálně-demografických. Otázky z dotazníkového šetření jsou po většinou uzavřené a osoby (respondenti) byli náležitě poučeni o jejich anonymitě. Také byli autorem poučeni o dobrovolnosti a svobodném rozhodování při vyplňování předmětného dotazníku. Samozřejmostí je vyřazení nekompletních či nevyplněných dotazníků z tohoto dotazníkového šetření. Hlavním cílem empirického výzkumu je ověření či vyvracení autorových hypotéz o sociálních skupinách a ne o jednotlivcích.¹

¹ PÁNA, Lubomír a Miroslav SOMR. *Metodologie a metody výzkumu*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. s. 19 – 22. ISBN 978-80-86708-52-2.

2 Terorismus – definice

Pojem „terorismus“ je v dnešní době slýchán ze všech stran, a denně se tímto tématem zabývají média na celosvětové úrovni.

Jakým si historickým milníkem na toto téma se považuje bezesporu teroristický útok 11. 9. 2001 na světové obchodní centrum v New Yorku, při kterém zahynulo cca 3 000 občanů a několik set jich bylo vážně zraněno.²

V novodobé historii neměl jiný teroristický útok takové následky na životech a následně na politickém vývoji takový rozměr, jako právě tento. Jistě každý z nás ví, co se pod pojmem terorismus skrývá, avšak jednoznačná definice neexistuje. „Světoznámí akademici Alex Schmid a Albert Jongman ve své studii z roku 1983 uvádějí na 109 definic terorismu a dále poznamenávají „při definici terorismu vypsali autoři téměř tolik inkoustu, kolik aktéři terorismu prolili krve“.³

Terorismus je často označován jako používání teroru k prosazování politických cílů, navození pocitu strachu, obav a nejistoty. Dle Heywooda existují tři rozdíly mezi terorismem a jinými formami násilí. Prvním je skutečnost, že i cílem války může být nastolení strachu mezi obyvatelstvem a nemusí se jednat o terorismus. Za druhé je termín terorismus natolik hanlivý, že je jeho užívání nezřídka selektivní a podle subjektivních pocitů (kdo je pro někoho terorista, je pro jiného bojovník za svobodu). Za třetí, terorismem je obvykle chápána protivládní činnost, ale ne vždy tomu tak ve skutečnosti je. Teroru totiž mohou užívat i vlády jak proti vlastnímu obyvatelstvu, tak i proti obyvatelstvu jiných států. V tomto případě hovoříme o státním terorismu.⁴

Terorismus je dle Chmelíka vrcholným projevem extremismu a lze jej pochopit jako násilnou metodu činnosti extremistických hnutí. Hlavním prostředkem je teror, který užívají jednotlivci a také skupiny, aby byl protivník zastrašen či odstraněn.⁵

„Slovo teror pochází z latinského „terrere“, v překladu vyděsit, postrašit. Přestože působí jako pojem velmi starý, do povědomí se dostal až prostřednictvím

² EICHLER, Jan. *Terorismus a války na počátku 21. století*. V Praze: Karolinum, 2007, s. 143. ISBN 978-80-246-1317-8.

³ SCHMID, Alex Peter a A. J. JONGMAN. *Political terrorism*. Rev., expanded, and updated ed. New Brunswick, N.J.: Transaction Publishers, [2005], s. 8-116. ISBN 978-141-2804-691.

⁴ HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie*. 4. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. s. 309 ISBN 978-80-7380-137-3.

⁵ CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 26. ISBN 80-7201-265-7.

francouzského jazyka ve 14. století. První užití v anglickém jazyce sahá do období první poloviny 15. století. Základní mechanismus teroru výstižně zachycuje staré čínské přísloví: „Zabij jednoho a postrašíš deset tisíc.“⁶

2.1 Příklady definic terorismu

K dnešnímu dni, kdy se terorismus posunul na zcela jinou úroveň, existuje definic mnohonásobně více. Odlišný pohled na tento pojem bude zastávat politolog, sociolog, policista, pedagogický pracovník, civilista či odborník na terorismus.

Tato podkapitola uvádí několik pohledů na definici terorismu.

Politická definice

„Terorismus je politicky motivována násilná kriminalita (obzvláště vražda, únosy, braní rukojmích) s revolučním, popřípadě extremistickým pozadím motivu.“⁷ Politolog Čejka ve své knize nehovoří o teroristech jako o extremistech, ale označuje tyto osoby za radikály, což je dle jeho slov neutrálnější.⁸

Definice podle slovníku cizích slov

„Použití násilí nebo výhrůžky k politickému účelu, vytvoření stavu bázně, který poslouží k vydírání, nátlaku, zastrašování, nebo je příčinou změny v chování jednotlivců nebo skupin. Jeho metodami jsou únosy a zadržování rukojmích, pirátství nebo sabotáže, atentáty, fingované hrozby a nezacílené pumové útoky a střelba.“⁹

Definice podle naučného slovníku

„Metoda zastrašování politických odpůrců hrozbou a užitím násilí. Smyslem nastolení teroru je vytvořit extrémní psychický nátlak na jednotlivce i skupiny obyvatelstva.“¹⁰

⁶ SCHMID, Alex P. a Albert J. JONGMAN. *Political terrorism: a new guide to actors, authors, concepts, data bases, theories & literature* [online]. Transaction Publishers, 2005, s. 11, [cit. 2019-01-10]. ISBN 1-4128-0469-8. Dostupné z:

https://books.google.cz/books?id=NgDks1hUjhMC&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

⁷ ZEMAN, Jan a [z anglického originálu přeložil Jiří OGROCKÝ]. *Terorismus: historicko-psychologická studie*. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2002, s. 25. Psychologická setkávání, sv. 3. ISBN 80-725-4305-9.

⁸ ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Brno, 2007, s. 7. ISBN 978-80-87029-19-0.

⁹ KLIMEŠ, Lumír. *Slovník cizích slov*. 6., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1998, s. 792. Odborné slovníky. ISBN 80-723-5023-4.

¹⁰ BENEŠOVÁ, Jitka, ed. *Velký slovník naučný*. Praha: Diderot, 1999, s. 1484. Encyklopedie Diderot. ISBN 80-902-7231-2.

Pedagogická a odborná definice

„Terorismus je propočítané použití násilí nebo hrozby násilí, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle. Terorismus zahrnuje i kriminální zločiny, jež jsou ve své podstatě symbolické a jsou jen cestou k dosažení jiných cílů, než na které je kriminální čin zaměřen.“¹¹

3 Náboženský fundamentalismus

„Fundamentalismus je styl myšlení, kdy se určité principy považují za zcela zásadní „pravdy“, jejichž autorita je bez ohledu na jejich obsah nezpochybnitelná a nade vše povýšená. Jednotlivé fundamentalismy mají proto málo, pokud vůbec, něco společného, nepočítáme-li to, že jejich stoupenci se vyznačují smrtelnou vážností či zápallem, pramenícím z doktrinární jistoty. Fundamentalismus se zpravidla spojuje s náboženstvím a s vírou v doslovnou pravdivost posvátných textů: lze se s ním však setkat i u politických vyznání. Dokonce i o liberálním skepticizmu lze říci, že obsahuje fundamentalistickou tezi, podle níž o všech teoriích (kromě vlastní) by se mělo pochybovat. Třebaže termín fundamentalismus se často užívá hanlivě na označení nepružnosti, dogmatismu a autoritářství, může znamenat i nesobeckost a zásadovost.“¹²

Andrew Heywood uvádí, že náboženský fundamentalismus je do značné míry produktem moderního světa, kdy popírá, že by byl nějak spjat s minulostí. Náboženský fundamentalismus zaznamenal nárůst ve 20. století a dokázal zmást zastánce názoru, že modernizace je úzce spjata s vítězstvím rozumu nad náboženstvím, kde jsou nahrazovány hodnoty světské nad hodnotami duchovními. Fundamentalismus byl na samém vzestupu v 70. letech 20. století a to díky Islámské revoluci v Iránu v roce 1979. V 80. letech 20. století se však ukázalo, že nejde o vzestup jen v rámci islámu, ale vznikají fundamentalistická hnutí v křesťanství, v hinduismu a sikhismu v Indii. Ač byl fundamentalismus ve 20. století na vrcholu, nelze jednoznačně říci, že by jednotlivá hnutí měla stejné ideologické rysy.¹³

¹¹ BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus*. Vyd. 1. Praha: Police History, 1999. s. 11. ISBN 80902670412.

¹² HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie*. 4. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. s. 304. ISBN 978-80-7380-137-3.

¹³ HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie*. 4. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. s. 298. ISBN 978-80-7380-137-3.

4 Islámský stát

Islámský stát (dále jen IS; arabsky: الدولة الإسلامية, ad-Dawla al-'Islámíja, zkráceně Daiš či Daeš) je převážně sunnitská džihádistická organizace, původem z Iráku. Cílem této organizace je vyvolat nepokoje na Blízkém východě a dalších státech, kde žijí muslimové a především zde zřídit chalífát, nadnárodní stát založený na islámském právu šaría. Vytvoření chalífátu chce islámský stát pomocí „svaté války“, tedy války proti bezvěrcům, křesťanům a židům.¹⁴ Do 29. června 2014 se hnutí nazývalo Islámský stát v Iráku a Levantě – dále jen ISIL, arabsky الدولة الإسلامية في العراق والشام, případně též Islámský stát v Iráku a Sýrii – dále jen ISIS, kde Šām označuje Sýrii v zemském slova smyslu, na rozdíl od moderního státu; Šām je tedy nejpřesnější překládat jako Levanta. Původ islámského státu je v teroristické organizaci Al-Káida v Iráku (Al-Qaeda in Iraq), která byla založena Abú az-Zarkávím v roce 1999. Úkolem této organizace byl boj s koaličními jednotkami.¹⁵ V roce 2010 se do čela IS dostává Abú Bakr al-Bagdádí, který v roce 2013 přesouvá stoupence IS do Sýrie a přejmenovává ho na Islámský stát v Iráku a Sýrii (ISIS či ISIL). Tímto došlo k úplnému oddělení od teroristické organizace Al-Káidy. V roce 2014 vyhláší ISIS chalífát a vůdce Abú Bakr al-Bagdádí prohlašuje sám sebe za chalífu Ibrahíma.¹⁶ Na Obr. 1 je vyobrazena vlajka Islámského státu.

Obrázek 1: Vlajka Islámského státu¹⁷

¹⁴ ZACHARY, Laub. Islamic State In Iraq And Greater Syria. In: *Council on Foreign Relations*, [online]. April 1, 2015 [cit. 2018-12-17]. Dostupné z: <http://www.cfr.org/iraq/islamic-state-iraq-syria/p14811>

¹⁵ Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic: Rule of Terror: Living under ISIS in Syria. In: *UN Human Rights: Office Of The High Commissioner For Human Rights*. [online]. 14 November 2014. [cit. 2018-11-29]. s. 3. Dostupné z: http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/ColSyria/HRC_CRP_ISIS_14Nov2014.pdf

¹⁶ FRIEDLAND, Elliot. 2015,. Clarion Projec. *Special report: The Muslim brotherhood* [online]. [cit. 2018-12-10]. Dostupné z: Dostupné z: <https://www.clarionproject.org/sites/default/files/Muslim-Brotherhood-Special-Report.pdf>

¹⁷ Pod vlajkou IS: Spojenci a podporovatelé Islámského státu. In: *Islámský stát v Iráku a Levantě* [online]. 29. 12. 2014 [cit. 2018-12-25]. Dostupné z: <http://islamsky-stat.blogspot.com/>

„Hnutí je známé svou přísnou interpretací islámu a islámského práva šaría a je nechvalně proslulé násilím páchaným na civilním obyvatelstvu. Perzekucím ze strany organizace čelí především příslušníci neislámských náboženských menšin a ší'itští muslimové. Kvůli působení v syrské občanské válce se hnutí rozrostlo a zesílilo, podle některých komentátorů díky údajné podpoře syrského prezidenta Asada, podle některých díky podpoře USA, jelikož k Islámskému státu přeběhlo mnoho členů a bojovníků Svobodné syrské armády. Dne 31. prosince 2013 obsadil ISIL některé části iráckých měst Fallúdža a Ramadí. Ten nebyl dosud mezinárodně nikým uznán, nemá vyřešené vztahy se svými sousedy, ani pevné hranice. Příslušníci hnutí pochází z různých zemí (viz Obr. 2). Kromě toho dochází k militarizaci dětí, pokud rodiče nesouhlasí s vojenským výcvikem, musí souhlasit alespoň s přítomností svých synů při výkladu Koránu.“¹⁸

Obrázek 2: Bojovníci Islámského státu¹⁹

Teroristická organizace Islámský stát se od jiných islamistických skupin značně liší. Nejčastější srovnání je s Al-Káidou, ze které vzešel, avšak není tomu tak. Al-Káida měla za cíl vytlačit „amerikanismus“ ze všech muslimských zemí, zničit Izrael a obsadit Jeruzalém a v neposlední řadě ustanovení chalífátu s vládou práva šaría.²⁰ Al-Káida neměla nikdy za cíl ovládnout celý stát nebo snad celý muslimský svět. Jejím hlavním cílem bylo zastrašení USA a západních mocností z důvodů vlivu na Blízkém východě.²¹

¹⁸ Islámský stát. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2018-11-10]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Is1%C3%A1msk%C3%BD_st%C3%A1t

¹⁹ Irák ohlásil ofenzivu proti radikálům v provincii Anbár. In: *Týden.cz* [online]. 26.5.2015 [cit. 2018-11-25]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/asie-a-oceanie/irak-ohlasi-ofenzivu-proti-radikalum-v-provincii-anbar_344043.html

²⁰ MURPHY, Dan. Has Al Qaeda advanced its goals since 9/11?. *The Christian Science Monitor* [online]. Sep 11, 2006 [cit. 2018-10-18]. ISSN 08827729

²¹ RIEDEL, BRUCE. The Brookings Institution. *The Search for Al-Qaeda: Its Leadership, Ideology, and Future*. 1. vydání. Washington, D.C. 2008. s. 121. ISBN 9780815774143.

4.1 Zahraniční bojovníci Islámského státu

Počty bojovníků Islámského státu se v průběhu doby pohybovaly v řádech stovek až desetitisíců. Skutečné odhady ohledně počtu bojovníků komplikuje fakt, že na straně Islámského státu bojovaly i další radikální salafistické organizace, které slíbily věrnost Islámskému státu, avšak nebyly jeho nedílnou součástí. Z těchto důvodů je ještě obtížnější ustanovit přesný počet zahraničních bojovníků. Dle zprávy CIA ze září 2015, byl odhadnut počet zahraničních bojovníků v řadách Islámského státu na 30 000. Největší zastoupení zahraničních bojovníků mají země Blízkého východu a Afriky. Přes 5 000 bojovníků mělo přijít z Tuniska, 2 500 ze Saudské Arábie, 2 000 z Jordánska, 1 500 z Maroka a 1 400 z Turecka. Obrovskou část zahraničních bojovníků dále tvoří občané z postsovětských středoasijských republik (bývalého Sovětského svazu), kterých je přes 5 000. Z Evropy, konkrétně Francie bylo naverbováno odhadem 1 800 nových stoupenců ISIS, dále 700 z Německa, 600 z Velké Británie a 400 z Belgie. Účast zahraničních bojovníků jasně ukazuje, že Islámský stát není založen na etnickém nebo národním principu, ale na uznávání a sdílení stejné víry a ideologie.²²

4.1.1 Nejznámější zahraniční bojovník ISIS

Jednou z nejznámějších postav ISIS, která byla mediálně vidět v propagandistických videích, byl bezesporu „džihádista John“ (viz Obr 3). Tato postava, vynikla především svou brutalitou při vraždění spoutaných klečících rukojmích, kterým za živa uřezal svým nožem hlavu.

Obrázek 3: Džihádista John²³

²² Islámský stát: Ozbrojené síly, zbraně a taktika IS. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2018-11-20]. Dostupné z: <http://special.novinky.cz/islamsky-stat/ozbrojene-sily-zbrane-a-taktika.html>

²³ IS přiznal smrt Džihádisty Johna. Měl nadšení pro práci, truchlí. In: *Idnes.cz* [online]. 19. 1. 2016 [cit. 2019-01-03]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/dzihadista-john-je-po-smrti-priznal-islamsky-stat.A160119_220103_zahranicni_aha

Vlastním jménem Mohammed Emwazi pocházel z Kuvajtu, odkud se se svými rodiči odstěhoval v šesti letech do Velké Británie. Zde začal studovat v anglikánské škole a jeho spolužáci o něm hovořili jako o klidném, trošku odtažitým studentovi, který miloval fotbal. V roce 1999 nastoupil na střední školu Quintin Kynaston Community Academy, kde se začal více zajímat o islám. Pro učitele byl výborným žákem a v kolektivu byl oblíben. Emwazi se začal profilovat až nástupem na vysokou školu University of Westminster, kde se mimo jiné vzdělávali i další radikální islamisté. Po promoci v roce 2009 odletěl Emwazi do Tanzánie, kdy úřadům tvrdil, že chce navštívit safari. Východoafrické úřady jej vrátily zpět do vlasti, kde byl zadržen a vyslýchán pracovníky britské zpravodajské služby MI5. Podle MI5 se chtěl Emwazi připojit k Somálským islamistům z aš-Šabábu. MI5 však Emwazimu tato napojení neprokázala a naopak Emwazi si stěžoval na šikanu ze strany policie a dalších úřadů. Jelikož se Emwazi necítil v Británii jako doma, utekl do Sýrie, kde chtěl bojovat proti režimu Bašára Asada. Rodiče pak úřadům vysvětlovali, že jejich syn pomáhá syrským uprchlíkům v Turecku. Prvním videem, kde se zjevil Emwazi v roli „džihádisty Johna“ byla poprava amerického novináře Jamese Foleyho, a to ze srpna roku 2014. Následovaly další videa, kde muž zahalen v černém oblečení s britským přízvukem a nožem v ruce, sděluje kritiku vládám, převážně USA a hovoří o jednotě muslimů na celém světě. Stětím hlavy takto bylo popraveno Emwazim několik zahraničních osob, např. americký novinář Steven Sotloff, britský humanitární pracovník David Heinesem, britský taxikář Alan Hennig a mnoho dalších.²⁴

Džihádista John, který byl identifikován jako Mohammed Emwazi se osobně účastnil bojů u Idlíbu i Rakká. U syrského Aleppa však utrpěl střelná poranění, která přežil. Dne 12. 11. 2015 byl zabit při jízdě automobilem bezpilotním letounem (dronem). Hovoří se o tom, že smrt Emwaziho mají na starosti USA společně s Velkou Británií.²⁵

²⁴ Od tichého kluka k postrachu Západu. Džihádista John nemá co ztratit. *IDnes.cz* [online]. 27. 2. 2015 [cit. 2019-01-03]. Dostupné z: www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/profil-dzihadista-john.A150227_104315_zahranicni_ert

²⁵ IS přiznal smrt Džihádisty Johna. Měl nadšení pro práci, truchlí. *IDnes.cz* [online]. 19. 1. 2016 [cit. 2019-01-03]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/dzihadista-john-je-po-smrti-priznal-islamsky-stat.A160119_220103_zahranicni_aha

4.2 Další teroristické organizace

V současné době ve světě existuje mnoho islámských teroristických organizací. V následujících podkapitolách jsou stručně charakterizovány tři vybrané organizace: Boko Haram, Al-Káida a Tálibán. Společným jmenovatelem těchto organizací jsou sebevražedné útoky, atentáty, únosy a především přísné uplatňování islámského práva jako víry.

4.2.1 Boko Haram

Teroristická organizace Boko Haram (viz Obr. 4), vznikla kolem roku 2002 v severovýchodním státu Borno v Nigérii. Její oficiální název zní „Jama’atu Ahlis Sunna Lidda’awati Wal-Jihad“, volně lze tento název přeložit jako „lidé zavázáni k šíření učení proroka Muhammada a džihádu“. Boko Haram v překladu zní „západní vzdělání je zakázáno“. Organizace Boko Haram naprosto opovrhuje západní civilizací, stylem jejího života a křesťanstvím jako vírou neslučující se s islámem.²⁶

Obrázek 4: Bojovníci Boko Haram²⁷

Ideologií a hlavním cílem Boko Haram je vytvoření chalífátu na území Nigérie, která tak bude bez jakékoliv korupce, jiné víry než je islám a bude tvrdě uplatňováno právo šaría.²⁸

Zakladatelem této teroristické organizace byl Malam Ustaz Muhammede Yusuf, který po léta odsuzoval dění v Nigérii a zejména kritizoval zkorumpovanou vládu.

²⁶ FOREST, James. *Confronting the Terrorism of Boko Haram in Nigeria* [online]. Florida: The JSOU Press, 2012 [cit. 2019-01-07]. ISBN 978-1-933749-70-9. Dostupné z: http://www.jamesforest.com/wp-content/uploads/2012/06/Boko_Haram_JSOU-Report-2012.pdf

²⁷ How Big Is Boko Haram?. In: *Medium.com* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: <https://medium.com/war-is-boring/how-big-is-boko-haram-fac21c25807>

²⁸ BALDAUF, Scott. What is Nigeria's Boko Haram? 5 things to know: Who are they?. *The Christian Science Monitor* [online]. 12. 1. 2012 [cit. 2018-11-21]. Dostupné z: <https://www.csmonitor.com/World/Africa/2012/0112/What-is-Nigeria-s-Boko-Haram-5-things-to-know/Who-are-they>

Taktéž poukazoval na nerovné podmínky a postavení obyvatel Nigérie, chudobu, přerozdělování statků a vysokou nezaměstnanost.

V roce 2009 začala v Nigérii ze strany Boko Haram série ozbrojených a pumových útoků, které byly směřovány jak na náboženské, vojenské tak i civilní objekty. Patřily mezi ně policejní stanice, věznice, státní instituce, ale i křesťanské komunity a tzv. nesprávní muslimové. Členové Boko Haram si při útocích opatřovali zbraně i finanční prostředky, např. při přepadení policejní stanice či banky.²⁹

Při jedné z policejních razií, byl vůdce Yusufa zadržen a dle dostupných informací následně popraven bezpečnostními složkami. To z něj udělalo v organizaci Boko Haram mučedníka. Funkci po Yusufovi převzal Sami Umar, který následně hlásal budoucí napojení na teroristickou organizaci Al-Káida.

V březnu 2015 se tato organizace spojila s teroristickou organizací Islámský stát, kdy došlo k přejmenování na Západoafrickou provincii Islámského státu. Užší spolupráce mezi těmito teroristickými organizacemi však nebyla zaznamenána a Boko Haram se spíše chtěla přizivit a zviditelnit na úkor ISIS. Nebyly zde zaznamenány ani žádné pohyby, co se týče lidských posil či zbraní z ISIS směrem k Boko Haram.³⁰

4.2.2 Tálibán

Působení islámského fundamentalistického hnutí Tálibán, které v překladu znamená „studenti“, započalo v 90. letech 20. století v Afghánistánu. Prvními členy tohoto hnutí byli pašunští studenti a učitelé z náboženských škol. Do čela Tálibánu byl jmenován mulla Umar, který byl jedním z velitelů mudžáhidů a který v minulosti svedl boje proti sovětské armádě. Umarovi se podařilo v relativně krátkém období ovládnout část země za pomoci svého výkladu islámu a pašunského nacionalismu. Podařilo se mu získat značný počet nových bojovníků, převážně z řad studentů náboženských škol v Afghánistánu či Pákistánu. V rámci rozšiřování území se podařilo Umarovi dobýt Kandahár na severu země a ztratil při tom jen pár desítek svých bojovníků. Při snaze o rozšíření území, byly vedeny ostré boje, které provázely zabíjení, popravy, znásilňování civilistů a přísné uplatňování práva šaría. Tálibán získával značnou

²⁹ War in Nigeria: Map of Boko Haram Control. *Political Geography Now: Updates on the world's countries and borders* [online]. 29. 9. 2014 [cit. 2018-11-25]. Dostupné z: <https://www.polgeonow.com/2014/09/war-in-nigeria-map-of-boko-haram.html>

³⁰ INDRA, Josef. Boj proti organizaci Boko Haram v roce 2015. *Válka.cz* [online]. 14. 3. 2016 [cit. 2019-01-10]. ISSN 1803-4306. Dostupné z: <https://www.valka.cz/15479-Boj-proti-organizaci-Boko-Haram-v-roce-2015>

podporu ze zahraničí ve formě nových přívrženců, zbraní a následně i přesunem vrchního velitele Al-Káidy Usámi bin Ládina do Afghánistánu. V zemi se krom islámského práva šaría uplatňovaly tresty vykonávané na veřejnosti, a to bičování, ukamenování, stínání končetin nebo samotné popravy. Ženy musely chodit zcela zahaleny a v doprovodu, byla zakázána televize, rádio, hudba, film, jíst vepřové maso, pít alkohol, ale např. i hrát šachy. Vstupem USA a dalších zemí NATO na území Afghánistánu byl Tálibán svržen koncem roku 2001, kdy byl při útocích zabit i syn Umara. Valná většina velitelů Tálibánu odešla či utekla do sousedního Pákistánu. Zde našli své útočiště i bojovníci a velitelé Al-Káidy. Jelikož obnova Afghánistánu vázla a vojska NATO a USA se soustředila na operace v Iráku, Tálibán pomalu, ale jistě posiloval a vracel se na svá území. Rapidně vzrostl počet atentátů, útoků a únosů. Tálibán tak rostl rok od roku více a více. V roce 2006 se podařilo Tálibánu ovládnout dva okresy v provincii Hílmánd a svou pozici udržel i přes značné koaliciční boje. O rok později bylo již hnutí tak silné, že se pokusilo zaútočit na Kábul i na samotného prezidenta. Co se týče obětí z řad civilistů, tak podle zprávy OSN v roce 2008 padlo při ozbrojených útocích, sebevražedných útocích či násilnostech 2 118 civilistů. O rok později to bylo 2 412 civilních obyvatel. Podle zprávy OSN 2/3 obětí mají na svědomí radikálové z Tálibánu. Zbývající třetinu padlých civilistů mají na svědomí vládní jednotky a jejich spojenci. Počet obětí na koaliciční straně a jejich spojenců výrazněji vzrostl v roce 2009, kdy zahynulo v Afghánistánu 520 koalicičních vojáků, zatímco v předchozím roce 295. Rok následující již počet všech Američanů zabitých v Afghánistánu překročil číslouku tisíc. Nejvíce mrtvých po Američanech eviduje britská armáda, kde počet obětí převýšil hranici 264 vojáků. Kanadčanů padlo v Afghánistánu 140. Co se týče českých vojáků, tak ti jsou nasazeni v Afghánistánu v rámci mezinárodních sil ISAF a působí zde v misi „trvalá svoboda“. Čeští vojenští policisté působí při výcviku afghánských bezpečnostních sil a dále cvičí afghánské piloty v Kábulu. České zastoupení je také znát v provinčním rekonstrukčním týmu v Lógaru.³¹ Na Obr. 5 je zobrazena vlajka Tálibánu.

³¹ ŠVAMBERK, Alex. Talibán. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2019-01-02]. Dostupné z: <https://tema.novinky.cz/taliban>

Obrázek 5: Vlajka Tálibánu³²

V srpnu 2018 došlo k útoku na hlídkující patrolu českých vojáků sebevražedným atentátníkem. Podle sdělení ministerstva obrany se útok odehrál u základny Bagram na východě Afghánistánu, při které zemřeli tři čeští vojáci a další tři vojáci byli zraněni. K sebevražednému útoku se přihlásilo hnutí Tálibán. Česká republika ztratila od začátku působení v zahraničních misích celkem 13 vojáků a to jen v Afghánistánu.³³

Každodenní boje sváděné Tálibánem a koaličními vojsky trvají bezmála 17 let. Za toto období si Tálibán podmanil již polovinu země. V minulosti bylo několikrát vyvoláno jednání o míru a stažení spojeneckých vojsk z oblasti Afghánistánu. Tato jednání, ale vždy ztroskotala. Ke konci roku 2018 se v Kataru sešli špičky organizace Tálibán a zástupci USA ohledně návrhu mírové dohody. Mírová dohoda měla obsahovat stažení zahraničních sil z Afghánistánu do 18. měsíců od podepsání. Zástupce USA Zalmay Khalilzad uvedl, že mírová jednání byla náročná a trvala po dobu šesti dní. Dále uvedl, že setkání s představiteli Tálibánu byla mnohem produktivnější, než kdykoli v minulosti a učinili výrazný pokrok v zásadních otázkách. Závěrem však Zalmay Khalilzad sdělil, že dohoda nebyla dokončena a v jednání je zapotřebí dál pokračovat.³⁴

³² Islámský stát: Ideologie a symboly. In: *Novinky.cz* [online]. 2016 [cit. 2019-01-01]. Dostupné z: <http://special.novinky.cz/islamsky-stat/ideologie-a-symboly.html>

³³ VLTAVSKÝ, Lukáš. Naši hrdinové: Při sebevražedném útoku Tálibánu zemřeli tři čeští vojáci. *Expres.cz* [online]. 5. 12. 2018 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: https://www.expres.cz/afghanistan-vojaci-cesko-smrt-utok-dt9-/zpravy.aspx?c=A180805_125150_dx-zpravy_vlt

³⁴ Vyjednávání pokročila. Tálibán a USA se dohodly na odchodu vojáků z Afghánistánu. *Aktuálně.cz* [online]. 26. 1. 2019 [cit. 2019-01-27]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/vyjednani-pokrocila-taliban-a-usa-se-dohodly-na-odchodu-vo/r~55307166219b11e9b869ac1f6b220ee8/>

4.2.3 Al-Káida³⁵

Zmínka o skupině či hnutí Al-Káida byla poprvé zaznamenána v 80. letech 20. století, kdy se mělo jednat o jakýsi odboj, který měl vytlačit okupující Sovětskou armádu z Afghánistánu. Koncem 80. let 20. století vstupuje do popředí této organizace zámožný saudskoarabský podnikatel Usáma bin Muhammad bin Ládín (viz Obr. 6) a snaží se rekrutovat a přivést mudžáhidy z Afghánistánu. Usáma bin Ládín razil ideologii v očistění islámských zemí od bezvěrců a hlásal otevřenou válku vůči USA a západním mocnostem. Jedním z cílů bylo vytvoření islámského chalífátu v Arabských zemích a poté napříč celým světem. Al-Káida je velice organizovaná a do značné míry i sofistikovaná teroristická organizace, která se skládá ze sítě tříčlenných buněk, jež mají zastoupení po celém světě. Členové jednotlivých buněk se navzájem znají a velitel buňky je v kontaktu pouze se třemi dalšími buňkami. Tento systém struktury Al-Káidy má jediný účel, minimalizovat odhalení dalších buněk, jejich členů a velitelů. Nejčastějším útokem této teroristické organizace je sebevražedný atentát. Sebevražedný útočník je představiteli Al-Káidy natolik psychologicky zpracován, že od úmyslu odpálit na svém těle trhavinu, jej nic neodradí. Atentátník je po svém činu vyzdvihován jako mučedník a o jeho rodinu je náležitě postaráno. Al-Káida podporuje zahraniční militantní hnutí např. čečenské, somálské, keňské nebo íránské. Působnost Al-Káidy je převážně v Tanzánii, Indonésii, Malajsii, Súdánu a v oblasti Kašmíru. V minulosti se Al-Káida přihlásila k mnoha teroristickým útokům po celém světě. Mezi ně patří např.:

- bombový útok na americké vojenské objekty v Saudské Arábii v letech 1995–1996, při nichž přišlo o život cca 10 osob;
- v roce 1998 zaútočili příznivci Al-Káidy na americkou ambasádu v Nairobi a Dar es – Salaanu v Tanzánii, kde byl počet obětí 200, a 5 000 osob bylo zraněno;
- v roce 2000 v jemenském přístavu provedla Al-Káida sebevražedný útok na americký torpédoborec, při němž zemřelo 17 amerických námořníků;

³⁵ FIALA, Luděk. Al-Káida. *Novinky.cz* [online]. 5. 2. 2010 [cit. 2018-11-26]. Dostupné z: <https://tema.novinky.cz/al-kaida>

- bombové útoky na madridské vlaky v roce 2004 byly sérií koordinovaných teroristických útoků proti vlakovému systému ve španělském Madridu, kdy cílem bylo usmrtit co největší množství lidí. Jednotlivými výbuchy bylo zabito 191 lidí a 2057 bylo zraněno. Při tomto útoku bylo použito 13 časovaných bomb.
- bombové útoky v roce 2005 byly opět sérií koordinovaných sebevražedných teroristických útoků, které byly směřovány do londýnských dopravních prostředků. Celkem byly nastraženy tři bomby, které explodovaly v soupravách metra poblíž stanic Aldgate a King's Cross, a na stanici Edgware Road a čtvrtá bomba byla odpálena v patrovém autobuse na Tavistock Square. Celkem zemřelo 52 osob a na 700 jich bylo zraněno.
- bezesporu největším teroristickým útokem Al-Káidy z 11. září 2001 byl únos celkem čtyř dopravních letadel typu Boeing 767 a 757 s cílem „pošlapat“ demokratické principy USA. Devatenáct útočníků hlásící se k teroristické organizaci Al-Káida se zmocnilo dopravních letadel, kdy dvě letadla narazila do mrakodrapů Světového obchodního centra v New Yorku. „Dvojčata“, jak se mrakodrapům přezdívalo, se následně zřítila a pohřbila tisíce bezmocných lidí. Třetí unesený letoun narazil do budovy Pentagonu a čtvrtý unesený letoun svou teroristickou misi nezvládl, když se cestující postavili samotným teroristům. Letoun tak nezasáhl civilní měkké cíle a spadl do polí v Pensylvánii. Cestující čtvrtého letadla, kteří přišli o život, tak zachránili lidské životy, které by zajisté vyhasly, kdyby letoun spadl do zastavěné oblasti. Útoky z 11. září 2001 se navždy zapsaly do dějin terorismu a celosvětově se přijala nejrůznější bezpečnostní opatření právě ohledně letecké dopravy (viz Obr. 7).

Americké zvláštní jednotky provedly několik desítek útoků v Afghánistánu s cílem dopadnout strůjce teroristického útoku z 11. září 2001, ale bez výsledků. Až dne 2. května 2011 se podařilo americkým vojenským silám Navy SEALs vystopovat a následně zabít Usámu bin Ládina nedaleko metropole Islámábád.

Obrázek 6: Usáma bin Ládín³⁶

Obrázek 7: Teroristický útok Al-Káidy na Světové obchodní centrum v New Yorku 11. 9. 2001³⁷

5 Terorismus a islámské právo

Teroristické organizace jsou motivovány islámskou vírou a nenávisťou ideologií. Činy, které páchají islámskou vírou, ospravedlňují. K hlavním ideologickým proudům islámu patří: Ad-da'wa al-islamíja, salafismus a džihád jako svatá válka.

5.1 Ad-da'wa al-islamíja a salafismus

Da'wa (*islámská výzva či pozvání*) úzce souvisí se salafismem, což je netolerantní výklad islámu a současně nenávisťná ideologie. Jedná se o výzvu Boha lidem, aby v něj uvěřili a podrobili se jeho vůli. Radikálové ji považují za výzvu do řad muslimů, k zásadnímu návratu ke ctihodným předkům ranému islámu, tj. Mohammedovi a jeho družiníkům. Tímto návratem ke kořenům islámu, hodlají islám

³⁶ V Jemenu zemřel někdejší osobní strážce Usámy bin Ládina. In: *Denik.cz* [online]. 28. 12. 2015 [cit. 2019-01-11]. Dostupné z: https://www.denik.cz/ze_sveta/v-jemenu-zemrel-nekdejsi-osobni-strazce-usamy-bin-ladina-20151228.html

³⁷ Po 16 letech identifikovali další oběť 11. září: Proč to trvá tak dlouho?. In: *Expres.cz* [online]. 8. 8. 2017 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: https://www.expres.cz/foto.aspx?r=dx-zpravy&c=A170808_103715_dx-zpravy_beta

očistit, tj. reformovat. Jedná se o aplikaci způsobu života ze 7. století našeho letopočtu, kdy vznikl islám. Salafismus tudíž nepředstavuje jenom ortodoxní pojetí islámské víry, ale celkový styl života: odívání, stravování a archaickou kulturu. Reformisté se naopak přiklánějí k názoru, že jde spíše o „*pozvání*“ než o výzvu ke konfrontaci. Výzva k ostatním monoteistům, kteří sešli z „*přímé stezky*“, spočívá většinou ve vysvětlování, ale polyteisté a ateisté jsou vystavováni silné perzekuci či dokonce genocidě ze strany těch pravých či autentických muslimů.³⁸

5.2 Džihád

V rámci náboženského pojmu znamená džihád jen ušlechtilé věci, jako jsou například odevzdávat se do vůle boží, konat dobro v souladu s islámským etickým kodexem, potírat zlo v sobě samém, dávat almužnu potřebným, ale na druhou stranu jasně přikazuje šíření islámu a to třeba i za pomoci síly, pokud se jedná o jeho obranu.³⁹ Další definice džihádu zní „nesmírné a mnohostranné úsilí na cestě Boží“. Džihád má podle koránu motivovat muslimské přívržence ke sblížení se s vírou a upevnění jejího postavení ve společnosti. Je zde snaha o propagaci islámu, vynucovat ji mírnými prostředky, tak i těmi násilnými.

Rozlišují se čtyři roviny džihádu:

- Džihád srdcem – neutuchající osobní zbožnost, prohlubování své víry a odolávání pokušení, vyvarování se hříchu.
- Džihád jazykem – šíření pravdy a islámu misijní činností.
- Džihád rukou – provozování charitativní a jiné záslužné činnosti, altruistické a dobročinné skutky.
- Džihád mečem – šíření islámu pomocí násilí, boj proti nepřítelům rozkládající společnost zevnitř, tak i těm, kteří ji ohrožují zvenčí.⁴⁰

³⁸ Terorismus: Definice důležitých pojmů. *Válka.cz* [online]. 20. 1. 2001 [cit. 2019-01-03]. Dostupné z: https://www.valka.cz/clanek_338.html?utm_source=valka_cz&utm_medium=article&utm_campaign=l_inkthru

³⁹ MENDEL, Miloš, 2010. *Džihád: Islámská koncepce šíření víry*. Brno: ATLANTIS. s. 32. ISBN 978-80-7108-316-0.

⁴⁰ MENDEL, Miloš, 2010. *Džihád: Islámská koncepce šíření víry*. Brno: ATLANTIS. s. 34. ISBN 978-80-7108-316-0.

Džihád lze nalézt i v koránu a suně, kde je rozdělen na velký a malý džihád. Velký džihád (al-džihád al-akbar) je myšlen jako boj věřícího s jakýmkoliv pokušením. Malý džihád (al-džihád al-asghar) tak bojuje proti ostatním proti islamistickým hodnotám.⁴¹ V rámci džihádu by se měl každý muslim snažit o dosažení Boží vlády nad celým světem. Hlavním cílem džihádu je obrana víry, šíření islámu coby víry a hlavně získávání materiálních prospěchů pro věřící. Korán říká, že nepřátele víry je potřeba zabít všude, kde je muslim potká, je potřeba bojovat, dokud s odváděním muslimů od víry nepřestanou a dokud nebude všechno náboženství patřit bohu. Smrt, která nastane v boji, je dle Koránu víc, než materiální bohatství a zaručuje cestu do ráje.⁴²

„Bojujte proti těm z národa písma, kteří nevěří v Alláha a v soudný den a kteří nepokládají za zakázané, co Alláh a Jeho vyslanec označili za nedovolené, a kteří nenásledují pravé vyznání, než odvedou z volných kusů poplatek a přiznají svou porážku“⁴³

Korán také uvádí verše, jež ve jménu Alláha není žádné oběti, která by byla marná a to ani mladý život, který byl ztracen pro uzurpování moci malé či větší teroristické skupiny.

„A věru, ať již zemřete, anebo budete zabiti, u Boha shromáždění budete! A nepokládej ty, kdož na stezce Boží byli zabiti, za mrtvé! Naopak, oni jsou živí a u Pána svého odměnu svou užívají a radují se z toho, co Bůh jim z přízně své uštědřil, a radují se, že ti, kteří je následují, avšak dosud se k nim nepřipojili, nemusí se ničeho obávat a nebudou zarmouceni. A těm, kdož se vystěhovali a byli z domovů svých vyhnáni a na cestě Mé strádali a bojovali a byli při tom zabiti, těm věru vymažu špatné činy jejich a odvedu je do zahrad, pod nimiž řeky tečou.“⁴⁴

⁴¹ MENDEL, Miloš, 2010. *Džihád: Islámská koncepce šíření víry*. Brno: ATLANTIS. s. 74. ISBN 978-80-7108-316-0.

⁴² LUPTÁK, Milan a Vladimír PROROK. *Politické ideologie a teorie: od starověku po rok 1848*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, s. 209. ISBN 978-807-3802-646.

⁴³ *Korán*. Praha: Academia, 2000, súra 9, verš 29. ISBN 80-200-0246-4.

⁴⁴ *Korán*. Praha: Academia, 2000, súra 3, verš 163, 164. ISBN 80-200-0246-4.

Islámské právo šaría jasně vymezuje pravidla, kdy je možné islám šířit za pomoci síly a násilí a také uvádí prostředky k užití či naopak, kterým násilným prostředkům se vyvarovat. Džihád je povinný pro všechny islamisty ve smyslu prohloubení jejich víry. Šaría však uvádí i výjimky, do které spadají nemocní, nezletilí, otroci a ženy. Pokud by došlo k útoku nepřítele, jsou povinni se boje účastnit všichni bez výjimky.⁴⁵

5.3 Mudžáhid

Mudžáhid je vykonavatel džihádu, bojovník na cestě Boží, kterému je za tuto aktivitu slibován pobyt v ráji. Nejvýše je ceněna mučednická smrt za Boha. Mudžáhidem se podle Koránu nemusí stát staří lidé; lidé starající se o nemocné, sirotky či někoho blízkého v nouzi; muži, kteří se nedávno oženili. Ženy mají účast na džihádu dobrovolnou, jsou ale povinny bojovníkům pomáhat a podporovat je.⁴⁶

5.4 Islámské právo Šaría

Právo je celosvětově uznávaným nástrojem civilizace o regulaci mezilidských vztahů. Systém náboženství v Islamistických zemích se nazývá šaría a jde o jakýsi kodex pravidel a zákonů ve veřejném i soukromém životě. V současné době existují dvě podoby tohoto islámského práva a to v podobě šíitské a sunnitské. Až 90 % muslimů patří k hlavním představitelům sunnitského islámu a šíitské právo je z větší části praktikováno pouze na území Iránu.⁴⁷ Mezi hlavní prameny sunnitského práva můžeme zařadit Korán, Sunna, Idžma, Qijás. Korán a Sunna patří mezi hlavní a základní prameny, zatímco Idžma a Qijás jsou prameny vedlejšími. Korán obsahuje 114 súr (kapitol), které uvádějí nejrůznější sdělení Proroka Mohameda, naproti tomu Sunna je tvořena výroky a příběhy Proroka Mohameda a slouží tak k doplnění či vysvětlení. Terorismus není v Koránu ani Sunně obsažen, ale některé pasáže se jej

⁴⁵ MENDEL, Miloš, 2010. *Džihád: Islámská koncepce šíření víry*. Brno: ATLANTIS. s. 74. ISBN 978-80-7108-316-0.

⁴⁶ Terorismus: Definice důležitých pojmů. *Válka.cz* [online]. 20. 1. 2001 [cit. 2019-01-03]. Dostupné z: https://www.valka.cz/clanek_338.html?utm_source=valka_cz&utm_medium=article&utm_campaign=1inkthru.

⁴⁷ BÍLKOVÁ, Veronika. Islám a terorismus na Blízkém východě: Mezinárodní vztahy. Právnická fakulta Univerzity Karlovy, 2002, s. 28. Dostupné také z: <https://mv.iir.cz/issue/view/8>.

okrajově dotýkají. Islámské náboženství totiž odmítá veškerou krutost a požaduje od svých přívrženců spravedlivost, tolerantnost a úctu k lidskému životu.⁴⁸

6 Financování Islámského státu

Mezi hlavní finanční zdroje Islámského státu patří bezesporu prodej ropy z ložisek, které má tato teroristická organizace pod nadvládou. Za sníženou cenu je ropa prodávána Islámským státem do spřízněných destinací a zajišťuje tak dostatečný odbyt. Přírodní zdroje jako je zemní plyn, patří mezi další nerostné bohatství, který Islámský stát prodává a získává tak potřebné finanční prostředky.⁴⁹ Mezi další příjmy bychom mohli zařadit únosy občanů, vydírání veřejně známých osobností, přepadávání bankovních ústavů, prodej umění a tzv. zakát (muslimskou daň). V tomto ohledu se stal Islámský stát oproti Al-Káidě finančně nezávislý na dárcích a také jednou z nejbohatších teroristických organizací všech dob.⁵⁰

7 Prostředky islámského terorismu

K dosažení svých cílů využívá Islámský stát všemožné prostředky jako je to i u jiných teroristických organizací. Patří mezi ně užívání střelných, bodných a sečných zbraní, nástražných výbušných systémů, braní rukojmích, únosy osob a požadování výkupného. Mezi jednoznačně nejpoužívanější metody těchto teroristů je sebevražedný teroristický útok, při kterém je osoba ochotna obětovat svůj vlastní život za cenu dosažení určitého cíle.⁵¹ Sebevražedné útoky jsou nejčastěji páčány dvěma způsoby. Jedním ze způsobu je připevnění výbušniny na svém těle pomocí popruhů či vest anebo uložení nástražného výbušného systému v příručních zavazadlech, které má dotyčná osoba při sobě. Jedinou nevýhodou je, že útočník může nést pouze omezené

⁴⁸ BÍLKOVÁ, Veronika. Islám a terorismus na Blízkém východě: Mezinárodní vztahy. Právnická fakulta Univerzity Karlovy, 2002, s. 28. Dostupné také z: <https://mv.iir.cz/issue/view/8>.

⁴⁹ SHAPIRO, Dmitriy. How Islamic State became 'the best-funded terrorist group in history'. *The American Israelite* [online]. Sep 10, 2014 [cit. 2018-12-08]. Dostupné prostřednictvím databáze ProQuest z: <http://search.proquest.com/docview/1566688461/43159B4F1AF24A88>

⁵⁰ ZEHORAI, Itai. The World's 10 Richest Terrorist Organizations. In: *Forbes International* [online]. Dec 12, 2014 [cit. 2018-12-09]. Dostupné z: <http://www.forbes.com/sites/forbesinternational/2014/12/12/the-worlds-10-richest-terrorist-organizations/>

⁵¹ ALVANOU, Maria. 2016. European Forum for Urban Security. *Terrorism through Suicide Bombings*. [online]. [cit. 2018-11-30]. Dostupné z: http://efus.eu/files/fileadmin/efus/pdf/CATTuebingen_Alvanou.pdf

množství této výbušniny, avšak velkou výhodou je skryté nošení a přenos výbušniny i do střeženého objektu. Druhým a nejpoužívanějším způsobem je umístování výbušnin do přepravních prostředků. Ať už jde o osobní automobil, nákladní automobil, jízdní kolo či povoz tažený koňmi. Jedná se tedy o způsob, kdy sebevražedný atentátník využije k převozu většího množství trhaviny konkrétní dopravní prostředek, kterou by jiným způsobem (skrytým) nemohl odpálit na určeném místě. Výhodou tohoto sebevražedného útoku je uložení většího množství trhaviny a zajištění tak mnohem větší ničivé síly. Na druhou stranu je však tento způsob útoku náročnější na přípravu, logistické zabezpečení či samotné ukrytí tak, aby nedošlo k dekonspiraci.⁵²

7.1 Cíle sebevražedných útoků

Níže jsou uvedeny cíle, na které teroristické organizace zaměřují své sebevražedné útoky.

- **Veřejnost (civilní obyvatelstvo)** - cílem sebevražedných útoků se stávají frekventovaná místa s fluktuací většího počtu lidí. Nejčastěji se jedná o městské dopravní prostředky, noční kluby, restaurace, trhy, demonstrace, nákupní střediska. V tomto případě se jedná o útoky na tzv. měkké cíle.
- **Policie a armádní složky** – cílem se stávají policejní stanice, střediska pro rekruty policie, jednotlivý policisté vykonávající službu, vojáci a armádní stanoviště či vojenské základny.
- **Infrastruktura** – cílem je zejména veřejná hromadná doprava (autobusy, metro, vlaky), ale také letecké dopravní prostředky. Spadají zde i objekty veřejného zájmu, mezi které bychom mohli zařadit elektrárny, vodní nádrže, státní instituce apod.
- **Známé osobnosti (vlivné osoby)** – sebevražedný atentátník, jež má na sobě (skrytě) umístěnou výbušninu se může snáze dostat přes různá zabezpečovací zařízení a kontroly. Poté odpaluje výbušninu, jakmile se dostane do bezprostřední blízkosti osoby, která má být odstraněna.

⁵² ALVANOU, Maria. 2016. European Forum for Urban Security. *Terrorism through Suicide Bombings*. [online].[cit. 2018-11-30]. Dostupné z: http://efus.eu/files/fileadmin/efus/pdf/CATTuebingen_Alvanou.pdf

- **Symbolické cíle** – typickým příkladem může být odstranění symbolu (symboliky), která znevažuje rétoriku Islámského státu a jeho přesvědčení. Příkladem může být útok na redakci francouzského satirického časopisu Charlie Hebdo, který zesměšňoval karikaturami Proroka Mohameda.⁵³

8 Teroristické útoky v Evropě v režii Islámského státu

Vznikem samozvané teroristické organizace Islámský stát v roce 2014, byly bombové a sebevražedné atentáty ze strany IS na „denním pořádku“. Území, na kterém byly tyto atentáty prováděny, byla především oblast Blízkého východu. Útoky směřovaly na bezpečnostní síly, bezvěrce, křesťany i politickou garnituru. Vývojem této organizace, ke které se přidávalo čím dál tím více nových bojovníků, vznikají výcviková střediska, ve kterých se vede příprava pro boj se západní civilizací. Alarmující je fakt, že mezi rekruty, je poměrně velká část osob pocházející z Evropy, které přijaly islám jako svou víru či konvertovaly k islámu, ač byly např. křesťany. Po výcviku těchto osob pocházející z Evropy nastává zásadní situace, kdy Islámský stát v boji se západem vysílá tyto vycvičené bojovníky do svých rodných zemí za účelem páchní teroristických či sebevražedných útoků. Využívá při tom migrační krize, která je svou formou velkého rozsahu, mnohdy nekontrolovatelná. Masivní migrací se na starý kontinent dostávají osoby, u kterých nelze zjistit jejich totožnost, nespolupracují s příslušnými orgány majíc na starosti migranty a nelze s přesností určit, zda se jedná o případné osoby inklinující k terorismu. Výsledkem jsou mnohdy azylanti, o kterých samotná přijímací země nemá mnoho informací a ač jsou pod drobnohledem bezpečnostních složek, stávají se živým nástrojem Islámského státu, který operuje v Evropě. Jako jednoznačné selhání systému přijímání uprchlíků lze označit politiku Německa, kdy samotná země nemá přehled o pohybu jednotlivých osob, které uprchly ze zemí, jako je Irák, Sýrie, Afghánistán. Tyto osoby se pod záštitou Islámského státu shlukují v malých a nekontrolovatelných komunitách, které organizovaně připravují teroristický útok. „Osamělí vlci“, jak se přezdívá jednotlivcům, kteří páchají na vlastní pěst teroristické útoky nebo útoky sebevražedného charakteru, řadíme mezi velmi nebezpečnou skupinu osob, která je těžko dohledatelná, kontrolovatelná a ve své

⁵³ ALVANOU, Maria. 2016. European Forum for Urban Security. *Terrorism through Suicide Bombings*. [online]. [cit. 2018-11-30]. Dostupné z: http://efus.eu/files/fileadmin/efus/pdf/CATTuebingen_Alvanou.pdf

podstatě má poměrně velký „úspěch“ ve svých činech. Sofistikovanost činů těchto osob spočívá v naprosté anonymitě, kdy jednotlivec má větší šanci, sám proniknout na místa s výskytem většího počtu civilních osob a to bez důslednější kontroly. Tito osamělí vlci, kteří mají při sobě výbušninu, kterou hodlají na sobě odpálit v davu či jednotlivci, kteří si jako zbraň vyberou např. dopravní prostředek, kterým zasáhnou tzv. měkké cíle, jsou Islámským státem považováni za mučedníky chalífátu. Filosofii Islámského státu je v těchto případech příslib tomuto džihádistovi, že jedná ve jménu Alláha, jeho rodina na něj bude pyšná a bude o ni postaráno.

V posledních letech se můžeme v Evropě setkávat s čím dál častějšími teroristickými útoky, které jsou buď organizované, nebo jsou to samostatné útoky jednotlivců. Níže budou uvedeny teroristické útoky v Evropě, které zosnoval, uskutečnil nebo se k nim přihlásil Islámský stát.

Dne 7. ledna 2015 se stal terčem útoku satirický časopis Charlie Hebdo se sídlem ve Francii. Dvojice útočníků Chérif a Saïd Kouachiovi vtrhli do redakce Charlie Hebdo a zastřeli devět zaměstnanců časopisu a další tři nezúčastněné osoby, včetně jednoho policisty, který se je snažil zadržet na útěku. Redakci Charlie Hebdo si útočníci vybrali z důvodů, že zesměšňoval a znevažoval proroka Mohameda. O den později byla zastřelena na předměstí Paříže policistka a o další dva dny později byli zabití čtyři rukojmí v obchodu s košer potravinami Hyper Cacher. Útočník byl bezpečnostními složkami zneškodněn a následně ztotožněn jako Amedy Coulibaly. Bratři Kouachiovi byli vypátráni v nedalekém objektu tiskárny, kde se zabarikádováli. Vyjednávání nikam nevedlo a při razii byli oba policii zabití. Při následném vyšetřování bylo zjištěno, že Amedy Coulibaly byl komplicem bratrů Kouachiových a při domovní prohlídce Coulibalyho bytu bylo nalezeno několik indicií s propojením na Islámský stát. Jeden z nejkrvavějších útoků byl podniknut 13. prosince 2015 v Paříži, kdy skupina atentátníků využila mezistátního fotbalového utkání na stadionu Stade de France a odpálila se u vchodu na stadion. Celkem se tak odpálili tři atentátníci u různých vchodů na stadion. Zemřela jedna nezúčastněná osoba. Další skupinka atentátníků začala bezdůvodně střílet do návštěvníků kaváren v Paříži. Zastřeleno bylo 39 osob a 15 jich bylo zraněno. Třetí skupina atentátníků má na svědomí nejtragičtější útok a to v hudebním klubu Bataclan v Paříži, který navštívili a bezdůvodně v něm začali střílet z automatických pušek do vyprodaného sálu. Z koncertu americké skupiny Eagles of Death Metal se podařilo většině návštěvníků utéct, avšak 89 osob toto štěstí nemělo. Všichni tři útočníci následně zemřeli, když aktivovali trhavinu umístěnou na svém těle.

Přeživší svědci tohoto masakru uvedli, že atentátníci provolávali „Allahu akbar“. Dle tiskové agentury Al-Haját, se k útokům přihlásil Islámský stát. Vzhledem k těmto tragickým událostem, byl v zemi vyhlášen výjimečný stav a obyvatelům Paříže bylo doporučeno nevycházet ze svých domovů. Další vlna útoků na sebe nenechala dlouho čekat i přes to, že byl dne 18. března 2016 zadržen hlavní strůjce pařížských atentátů Salah Abdeslam. Dne 22. března 2016 se tentokrát stal cílem dvou sebevražedných atentátů, Brusel. V prvním případě dva atentátníci aktivovali nálože skryté ve svých zavazadlech na bruselském letišti Zaventem. Při explozi zahynulo 16 osob, které se pohybovaly v letištní hale. Desítky osob bylo vážně zraněno. Smrtící účinky exploze byly znásobeny přidáním kovových střepin k náloži. Druhá exploze zazněla o hodinu a čtvrt později ve stanici metra Maalbeek, která je poblíž budovy Evropské komise. Zde zahynulo také 16 osob a desítky jich bylo zraněno. Agentura Amak následně vydala prohlášení, že za útoky v Bruselu stojí Islámský stát, který se k útokům přihlásil ještě tentýž den.⁵⁴

Dne 14. července 2016 ve francouzském městě Nice, vjelo do davu lidí oslavujících svátek pádu Bastily, nákladní vozidlo. Na rušné promenádě lidé čekali v rámci oslav na ohňostroj, když se přičítalo nákladní vozidlo jedoucí vysokou rychlostí. Toto nákladní vozidlo ovládané Mohammedem Bouhlelem - občanem tuniského původu, zabíjelo dle dostupných informací po délce 2 km. Výsledkem tohoto útoku bylo 84 mrtvých. Řidiče se podařilo zastavit až střelbou, po které zemřel. Z dostupných informací byl řidič stoupencem Islámského státu.⁵⁵

⁵⁴ Islámský stát: Teroristické útoky v zahraničí. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2019-01-11]. Dostupné z: <http://special.novinky.cz/islamsky-stat/teroristicke-utoky-v-zahranici.html>

⁵⁵ Terorista přijel k promenádě v Nice a šlápl na plyn. Zavraždil přes 80 lidí. *Aktuálně.cz* [online]. 2016, 15.7.2016 [cit. 2019-01-20]. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/svet-na-hrane/promenadu-v-nice-pokryla-tela-ridic-nakladniho-auta-zabil-ne/r~028a9dbe4a4e11e6888a0025900fea04/>

9 Evropská unie v boji s terorismem

9.1 Protiteroristické nástroje EU

S rostoucím mezinárodním terorismem, přijala Evropská unie řadu bezpečnostních opatření ke zvýšení spolupráce v rámci Evropské unie s důrazem na rychlost jejího nasazení. Tyto protiteroristické opatření a nástroje lze rozdělit na:⁵⁶

- 1) Politické nástroje – komplexní / koncepční, specifické (včetně civilní ochrany)
- 2) Právní nástroje – Europol, Eurojust, evropský zatýkácí rozkaz atd.

Politické nástroje zajišťují zvládnutí terorismu jako takového a za úkol mají vytyčování cílů a programových úkolů. Tyto nástroje jsou prezentovány v podobě tzv. „akčních plánů, strategií a dalších programů“, které jsou přijímány Evropskou radou či dalšími orgány Unie. Akční plány však nemají právní závaznost, ale pouze závaznost politickou, tzn. morálně – politickou pro jednotlivé orgány Unie. Na vytyčené cíle pak Unie vydává akty evropského práva. Co se týče opatření v boji proti terorismu, Evropská unie přijala různé (konkrétní) právní nástroje nebo nástroje týkající se terorismu obšírněji.⁵⁷

Evropská unie rozdělila platné politické nástroje do níže uvedených dokumentů.⁵⁸

- 1) Základní dokumenty koncepčního (politického) charakteru, kterými jsou hlavně:
 - a) Evropská bezpečnostní strategie (2003),
 - b) Strategické směry pro legislativní a operativní plánování pro nadcházející léta v rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva z června 2014 (Strategické směry),
 - c) Evropský program pro bezpečnost (2015 - 2020) z dubna 2015.
- 2) Specifické protiteroristické dokumenty (nástroje), kterými jsou hlavně:
 - a) Prohlášení k boji proti terorismu (Madrid, 2004),
 - b) Akční plán EU na boj proti terorismu (2004),
 - c) Prohlášení Rady k útokům v Londýně (2005),

⁵⁶ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 383. ISBN 978-80-7380-611-8.

⁵⁷ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 383. ISBN 978-80-7380-611-8.

⁵⁸ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 384. ISBN 978-80-7380-611-8.

- d) Strategie EU pro boj proti terorismu s akčním plánem (2006),
 - e) Strategie EU na boj proti radikalizaci a náboru teroristů s akčním plánem.
- 3) Zvláštní sektorové dokumenty pro oblast civilní ochrany:
- a) Program solidarity EU (CBRN),
 - b) Ochrana kritické infrastruktury proti terorismu.

Právní nástroje jsou dalším prvkem po polických nástrojích, které jsou zaměřeny na boj s mezinárodním terorismem a organizovaným zločinem. Mezi právní nástroje můžeme zařadit policejní a justiční spolupráci v trestních věcech, dále civilní ochranu a bezesporu i prevenci. Právní nástroje zabývající se bojem proti terorismu rozdělila EU na tyto nejdůležitější.⁵⁹

- a) Prumská smlouva
- b) Europol
- c) Eurojust
- d) Úmluva EU o právní pomoci ve věcech trestních
- e) Společné vyšetřovací týmy
- f) Evropský zatýkácí rozkaz

Po 11. září 2001 bylo hlavním úkolem Unie dospět k jednotné definici pojmu „terorismus“ a to zejména pro účely trestního řízení. Po nejrůznějších modifikacích pojmu terorismus, je tento postupně implementován do národního práva jednotlivých členských států EU. Pojem terorismus byl do českého trestního práva hmotného zahrnut a blíže specifikován jako trestný čin Teroristický útok, který je zakotven v ustanovení § 311 trestního zákoníku v Hlavě IX., označen jako trestným činem proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci. Dle rámcového rozhodnutí bylo stanoveno, že každý členský stát zanesse do svého vnitrostátního práva opatření k tomu, aby teroristický čin byl jasně definován jako úmyslné jednání uvedené níže pod bodem 3 písm. a) až i) a to v souvislosti s poškozením některé členské země nebo mezinárodní organizace, pokud je spáchán s cílem:⁶⁰

⁵⁹ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 397. ISBN 978-80-7380-611-8.

⁶⁰ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 397-398. ISBN 978-80-7380-611-8.

- 1) „vázně zastrašit obyvatele, nebo
- 2) neoprávněně nutit některou vládu nebo některou mezinárodní organizaci k nějakému jednání nebo upuštění od nějakého jednání,
- 3) vážně destabilizovat nebo rozvrátit základní politické, ústavní, ekonomické nebo společenské struktury některé země nebo některé mezinárodní organizace:
 - a) útoky na život nějaké osoby, které mohou způsobit smrt,
 - b) útoky na fyzickou integritu nějaké osoby,
 - c) únosy nebo braní rukojmích,
 - d) způsobení rozsáhlého zničení vládního nebo veřejného zařízení, dopravního systému, zařízení infrastruktury včetně informačního systému, pevné plošiny umístěné na kontinentálním šelfu, veřejného místa nebo soukromého majetku, které pravděpodobně ohrozí lidský život nebo povede ke značné hospodářské ztrátě,
 - e) zmocnění se letadel, lodí nebo jiných prostředků osobní nebo nákladní dopravy,
 - f) výroba, držení, opatřování, doprava, dodávka nebo používání zbraní, výbušnin nebo jaderných, biologických nebo chemických zbraní, jakož i výzkum a vývoj biologických a chemických zbraní,
 - g) vypuštění nebezpečných látek nebo způsobení požárů, výbuchů nebo záplav, v jejichž důsledku dojde k ohrožení lidského života,
 - h) narušení nebo přerušení dodávky vody, elektřiny nebo jiného základního přírodního zdroje, v jejichž důsledku dojde k ohrožení lidského života,
 - i) hrozba spácháním kterýchkoli z činů uvedených pod písmenem a) až h).⁶¹

Teroristickou skupinou se dále rozumí:⁶²

- strukturovaná skupina více než dvou osob,
- vytvořena na určitou dobu a
- jednající ve shodě za účelem spáchání teroristických činů

⁶¹ Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 13. června 2002 o boji proti terorismu (2002/475/SVV). *Úřad pro publikace Evropské unie* [online]. 9. 12. 2008 [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: <https://publications.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/e6f74388-df2e-4246-b34c-b3eb992b08db>

⁶² PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 398. ISBN 978-80-7380-611-8.

V rámcovém rozhodnutí se vyskytuje i pojem strukturovaná skupina, která se považuje za skupinu, jež nebyla vytvořena náhodně a pro bezprostřední spáchání teroristického útoku. Strukturovaná skupina nemusí mít:⁶³

- formálně vymezené úlohy pro své členy
- stálé členstvo ani
- vytvořenou strukturu

9.2 Strategie EU pro boj proti terorismu

V roce 2005 byla Radou EU schválena „Strategie EU pro boj proti terorismu“. V dokumentu jsou obsaženy dílčí stanoviska protiteroristické politiky Unie do jedné ucelené koncepce. Současně s dokumentem byl přijat „akční plán EU boje proti terorismu“. Dokument stanovuje a zároveň uvádí čtyři pilíře Strategie EU pro boj proti terorismu a odpovídá tak na mezinárodní teroristické hrozby. Tyto základní pilíře jsou označeny jako:⁶⁴

- 1) Předcházení (prevent)
- 2) Ochrana (protect)
- 3) Pronásledování (persue)
- 4) Reakce (respond)

Hlavním smyslem této Strategie je mimo jiné převzetí větší odpovědnosti EU a přispění k bezpečnosti na celém světě. V boji proti terorismu vede Unie dialog s dalšími mezinárodními a regionálními organizacemi a to na vytvoření celosvětového konsensu. Prioritu v oblasti pomoci mají země severní Afriky, Blízkého východu a jihovýchodní Asie. Klíčové priority pro čtyři uvedené oblasti jsou:⁶⁵

⁶³ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 398. ISBN 978-80-7380-611-8.

⁶⁴ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 389. ISBN 978-80-7380-611-8.

⁶⁵ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 390-391. ISBN 978-80-7380-611-8.

Ad 1) Oblast předcházení

- Vytvořit společných postupů – účelem je rozeznání a potírání problémového chování, převážně zneužívání internetu
- Řešit podněcování a nábor - zejména ve věznicích, místech náboženského charakteru
- Vytvořit komunikační osvětu – v politických kruzích EU
- Rozvíjet mezikulturní dialog v rámci EU
- Vytvořit neutrální „slovní zásobu“ pro jednání a zodpovězení těchto otázek
- Pokračovat ve výzkumu, sdílet zkušenosti a analýzy – cílem je lepší porozumění a rozvoj politických reakcí

Ad 2) Oblast ochrany

- Zasadit se o zabezpečení pasů Unie – zavádění biometrie
- Zřídit Vízový informační systém (VIS) a Schengenský informační systém (SIS II)
- Vypracovat ve spolupráci s Frontexem analýzu rizik na vnějších hranicích Unie
- Provádět schválené společné normy – v oblasti civilního letectví, námořní bezpečnosti a zabezpečení přístavů
- Schválit evropský program – ochrana kritické infrastruktury
- Využívat lépe výzkumu v rámci Unie

Ad 3) Oblast stíhání

- Posílit schopnosti v oblasti boje proti terorismu – ohled na doporučení, která vzešla ze vzájemného hodnocení protiteroristických opatření
- Využívat Europol a Eurojust – k usnadnění policejní a justiční spolupráce
- Nadále začleňovat posouzení hrozeb zpracovaných Situačním centrem (SitCEN) do tvorby politiky boje proti terorismu
- Rozvinout vzájemné uznávání justičních rozhodnutí
- Zajistit plné provádění a hodnocení stávajících právních předpisů, jakož i ratifikaci příslušných mezinárodních smluv a úmluv
- Rozpracovat princip dostupnosti informací o vymáhání práva
- Zastavit přístup teroristů ke zbraním a výbušninám od amatérských výrobců
- Zastavit financování teroristů
- Práce na prevenci zneužívání neziskového sektoru

- Poskytnout technickou pomoc – účel posílení (zvýšení) schopností prioritních třetích zemí

Ad 4) Oblast reakce

- Schválit koordinační opatření Unie pro případ krize – zajistit podpůrné operativní postupy pro tato opatření
- Přezkoumat právní předpisy – mechanismus Unie pro civilní ochranu
- Rozpracovat hodnocení rizik jako nástroj, na kterém je založeno budování kapacit reakce na útok
- Zdokonalit spolupráci s mezinárodními organizacemi – oblast řízení reakce na teroristické útoky či jiné katastrofy
- Podělit se a předat osvědčené postupy, podporovat poskytování pomoci obětem teroristických činů a jejím rodinám

Ve všech procesech a oblastech politického dialogu jsou zapojeny Rada, Evropská komise a Evropský parlament. Strategie EU pro boj proti terorismu je dále podrobněji konkretizována v akčním plánu z roku 2006 pod názvem EU Action Plan on combating terrorism – dokument Rady ze dne 27. ledna 2006 (5771/06).

9.3 Strategie EU pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů

S množícími se teroristickými útoky na území EU byla dne 24. listopadu 2005 přijata strategie Evropské unie proti radikalizaci a náboru teroristů, jejíž součástí je akční plán složený z měkkých (preventivních) a tvrdých (represivních) opatření. Byly vytyčeny hlavní oblasti mezi, které spadají média, vzdělávání, integrace, rovné šance a mezikulturní dialog.⁶⁶

Mezi priority Evropské unie v boji proti radikalizaci a náboru teroristů můžeme především zařadit zamezení činnosti sítí teroristických buněk i jednotlivců, kteří provádějí tzv. nábor nových osob ke spáchání teroristického útoku. EU se ve své strategii striktně zavázala dodržovat lidská práva, ale i zajistila přiměřenou reakci na radikalizaci a nábor teroristů, která bude účinná a zároveň přiměřená. Pro tento účel Unie navázala kontakt s vládami, akademickými experty a muslimskými komunitami

⁶⁶ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 392. ISBN 978-80-7380-611-8.

v Evropě i mimo ni. Hlavním úkolem mají být aktivity nevládních organizací a skupin, především náboženského charakteru, které svou činností poukazují na konkrétní trestné činy a bojují tak proti extremistickým názorům a subjektům tyto názory šířit. Za další prioritu si EU klade, aby názory umírněnějších organizací v otázce idejí se dostaly do hledáčku široké veřejnosti. V dokumentu se dále hovoří o podpoře a dostupnosti mainstreamové literatury, vzdělávání menšin, především islamisticky zaměřených. Jednoduše řečeno, EU si přeje zabránit šíření polopravd a lživých informací o islamistických komunitách, které jsou příčinou různých střetů mezi západní civilizací a islámem. Poslední aspektem strategie EU pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů je prioritně bezpečnost, prosazování spravedlnosti, demokratické principy a příležitost pro každého jednotlivce.⁶⁷

Navazující akční plán na výše zmiňovanou strategii vedený pod dokumentem 15244/08 EU RESTRICTED byl přijat v roce 2005 a hovoří o balíčku preventivních a represivních opatření proti samotné radikalizaci a náboru teroristů. Tento akční plán však není veřejně přístupný.⁶⁸

9.4 Návrh směrnice o boji proti terorismu na období 2015-2020

Zvýšený počet osob, které cestují po území Evropské unie, nebo do zemí Blízkého východu za účelem spáchat teroristický útok stoupá, na což musela reagovat Evropská unie v rámci Evropského programu pro bezpečnost aktualizováním stávající legislativy. Návrh směrnice o boji proti terorismu na období 2015-2020 hovoří o zavedení daleko přísnější legislativy, která by postihovala nové a sofistikované metody teroristů. Zejména se jedná o potírání osob, které cestují z jedné země do druhé s jediným cílem a to spáchat teroristický útok či se na něm podílet. Pojmem **vycestování za hranice** pro účely terorismu je myšleno dle článku 9 návrhu směrnice (odpovídá článku 6 operativní části rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2178 (2014) a článku 4 Dodatkového protokolu Rady Evropy) takové vycestování, které je jednoznačně zamýšleno za účelem pomoci na teroristických činech nebo účastnění se

⁶⁷ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 392-393. ISBN 978-80-7380-611-8.

⁶⁸ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 393. ISBN 978-80-7380-611-8.

na teroristickém výcviku. Návrh této směrnice je dimenzován na konkrétní potřeby Unie v boji proti terorismu.⁶⁹

10 Výroční zpráva BIS za rok 2017⁷⁰

BIS prověřovala možné vazby pachatelů teroristických útoků v Evropské unii na Českou republiku, přímou hrozbu teroristického útoku na našem území nezaznamenala.

Další úsilí BIS zaměřila na získávání informací o zahraničních bojovnících, kteří opustili území ČR, aby se zapojili do bojů na Blízkém východě jako příslušníci teroristických organizací. Počet zahraničních bojovníků s vazbou na ČR vzrostl v roce 2017 na jedenáct včetně dvou osob s českým občanstvím. Další poznatky potvrdily odjezdy zahraničních bojovníků v předchozích letech, nebo jejich působení na Blízkém východě. Ve všech případech BIS identity zahraničních bojovníků sdílí v meziresortní i v mezinárodní spolupráci v boji proti terorismu.

V souvislosti s odhalováním projevů radikalizace se BIS soustředila mj. na rizikové komunity pocházejících z islámského světa. V první řadě šlo o stoupence uzavřené etnické komunity ze střední Asie. Někteří její představitelé se zapojili do šíření islamismu v EU prostřednictvím budování sítí osobních a virtuálních kontaktů.

Hodnocení rizik terorismu se týkalo i Maghrebanů žijících v ČR, a to především proto, že osoby maghrebského původu se hojně podílely na teroristických útocích na evropském kontinentu. Celkově špatná integrace Maghrebanů z nich tvoří snadno radikalizovatelnou část muslimské populace v Evropě, včetně ČR. Islamističtí verbíři v evropských zemích často cíleně oslovují mladé muže s osobními problémy, protože snadněji přijímají radikální výklad islámu a názor, že za jejich problémy může západní civilizace. V případě pákistánské a afghánské komunity šlo o organizátory nelegální migrace. Rizika jejich aktivit spočívala mimo jiné v tom, že umožnili snazší průchod migrantům z islámského světa do schengenského prostoru. Mezi migranty se mohli nacházet další potenciální pachatelé teroristických útoků nebo budoucí islamističtí radikálové. Z podobného důvodu se BIS zaměřila na pobyty tzv. libyjských pacientů,

⁶⁹ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 399-400. ISBN 978-80-7380-611-8.

⁷⁰ *Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2017* [online]. [cit. 2019-01-09]. Dostupné z: <https://www.bis.cz/public/site/bis.cz/content/vyrocnizpravy/2017-vz-cz.pdf>

kteří přijížděli do ČR v rámci Libyí hrazeného léčebného programu. Vzhledem ke špatné bezpečnostní situaci v Libyi, kde působí teroristické organizace a bojují četné islamistické milice, existovalo riziko zneužití tohoto programu islamistickými radikály.

Při odhalování a sledování rizikových jevů v prostředí muslimů žijících v ČR BIS získala informace o některých osobách, které se projevovaly radikálně. Jejich projevy však nevedly k další rizikové činnosti a neovlivnily tak umírněný charakter české muslimské komunity jako celku.

Vedle již zmíněných témat BIS získala poznatky také o etnických komunitách pocházejících z Blízkého východu, ve kterých byla hlavním jednotícím prvkem právě etnická příslušnost.

V případě rizikových Kurdů žijících v ČR se BIS věnovala působení teroristické organizace Strany kurdských pracujících (PKK) v ČR. Z dlouhodobého hlediska jsou aktivity PKK v ČR neúspěšné, protože jí chybí bezvýhradná podpora místní kurdské komunity. Mezi Kurdy žijícími v ČR nejsou žádní členové PKK, jen její sympatizanti, strana nemá v ČR oficiální zastoupení ani pevnou organizační strukturu. Ani demonstrace na podporu kurdské nezávislosti, inspirovaná ohlášeným referendem v iráckém Kurdistánu, tuto situaci nezměnila.

V souvislosti s občanskou válkou v Sýrii nezaznamenala BIS výrazné promítání konfliktu do soužití syrské diaspory na území ČR. Aktivity syrské sunnitské exilové opozice procházejí dlouhodobým útlumem a tento trend se promítal i do dění na našem území. Naopak se otevíral prostor pro propagandistické aktivity směřující k sebe prezentaci režimu Baššára al Asada z řad jeho stoupenců a podporovatelů v zahraničí. ČR se také stala, mj. díky své diplomatické misi v Damašku, vyhledávanou klidovou zónou a vstupní zemí do schengenského prostoru pro některé vysoce postavené zástupce asadovského režimu či jejich potomky, kteří v ČR studují. V souvislosti s jejich pobyty v ČR se neobjevila žádná rizika související s teroristickými hrozbami.

BIS se zaměřila i na iránské zpravodajské aktivity v ČR. Někteří jedinci jsou zjevně připraveni jednat ve prospěch iránského režimu, mj. formou snah o zapojení se do propagandistických aktivit v jeho prospěch a ve prospěch jeho bezpečnostních složek – Islámských revolučních gard (IRGC). Některé aktivity by mohly korespondovat se zájmem iránských zpravodajských služeb proniknout do iránské protirežimní opozice.

Íránský režim se v ČR snaží navazovat vedle obchodních i politické vztahy. Proto přijíždějí i osoby, které jsou různou měrou spjaty s bezpečnostními složkami Íránu nebo jeho režimem.

11 Empirický výzkum vybraného vzorku české společnosti k problematice terorismu Islámského státu

Nedílnou součástí bakalářské práce je praktická část, která se skládá z empirického výzkumu na téma Islámský stát jako bezpečnostní hrozba. Cílem této práce je analyzovat a vyhodnotit jak občané ČR vnímají bezpečnostní hrozby ze strany teroristické organizace Islámský stát.

11.1 Cíle a hypotézy

Cílem výzkumu bylo zjistit, do jaké míry vnímají bezpečnostní hrozby ze strany teroristické organizace Islámský stát oslovení občané České republiky. Zda ví, co se skrývá pod pojmem terorismus či dokáží vyjmenovat jim nejznámější teroristickou organizaci. Dotazníkovým šetřením bylo dále zjišťováno, zda masivní vlna migrace z posledních let může mít za následek zvýšený počet teroristických útoků na území států Evropské unie.

Byly stanoveny tyto hypotézy:

Hypotéza 1: Většina oslovených respondentů bude obeznámena s pojmy terorismus a Islámský stát.

Hypotéza 2: Většina oslovených respondentů si bude myslet, že masivní vlna migrace z posledních let hraje významnou roli v oblasti teroristických útoků Islámského státu na území států Evropské unie.

Hypotéza 3: Respondenti, kteří navštívili zemi zasaženou teroristickým útokem, budou cítit určité bezpečnostní hrozby.

Hypotéza 4: Většina dotázaných respondentů bude vnímat nejružnější bezpečnostní opatření ohledně terorismu, ze strany Policie ČR a zároveň se nebudou cítit bezprostředně ohroženi teroristickými útoky Islámského státu na území České republiky.

Hypotéza 5: Většina oslovených respondentů bude mít pocit při setkání s osobou islámského vzezření takový, že tuto osobu zaregistruje, a však nebude vyhledávat její přítomnost.

Hypotéza 6: Naprostá většina respondentů bude důvěřovat bezpečnostním složkám v České republice v boji proti terorismu a zároveň budou spoléhat sami na sebe.

11.2 Vymezení metody

Jako metoda pro sběr informací v rámci empirického výzkumu byla vybrána forma dotazníkové šetření u široké veřejnosti. Výhodou a důvodem výběru této metody je bezesporu rychlé shromažďování komplexních dat od velkého počtu respondentů. Kladným faktorem jsou jasně a stručně položené otázky, na které je jednoduché odpovědět zakřížkováním zvolené varianty. Dodané dotazníky, které nesplňovaly kritéria pro vyhodnocení (neúplné či nevyplněné) byly z výzkumu vyřazeny. Před samotnou tvorbou dotazníku byl proveden předvýzkum, kde bylo na základě připravených otázek zjišťováno, zda jsou pro respondenty srozumitelné a také byla konzultována forma dotazníků. Z předběžných výsledků vyplynulo, že forma dotazníků bude papírová, a to z důvodu odmítavého postoje potenciálních respondentů k vyplňování dotazníků v online formě. Při osobním setkáním s respondenty byli tito ujištěni o naprosté anonymitě a dále o tom, že vyplněné dotazníky budou sloužit pouze v této bakalářské práci.

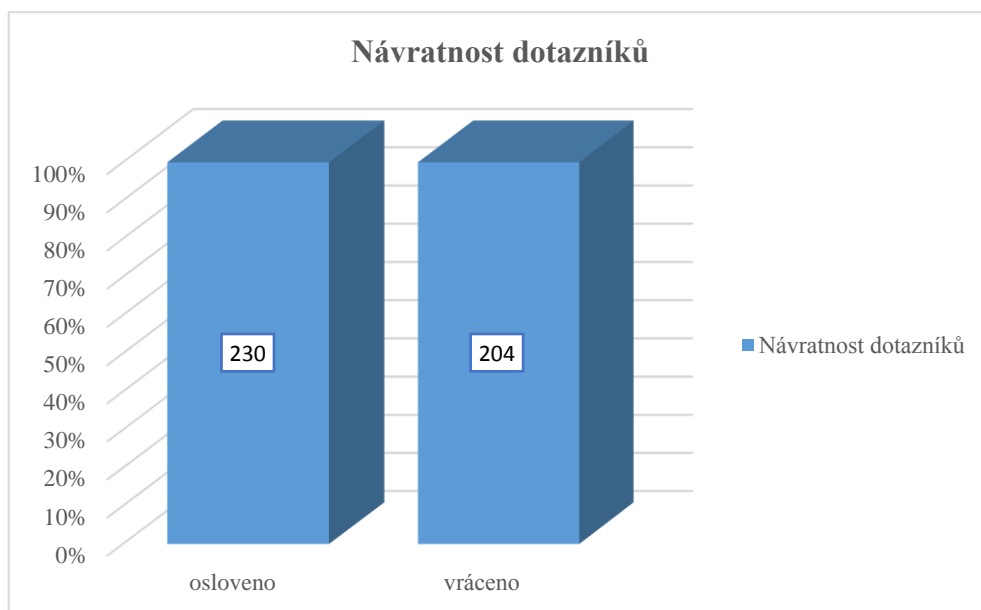
Dotazník, uvedený v Příloze 1, má podobu 14 uzavřených otázek, s možností výběru konkrétních položek, který zajišťuje jasný a pro respondenty časově nenáročný způsob odpovědi. Pouze jedna otázka byla otevřená.

Dotazník obsahoval 15 otázek. Na začátku dotazníku bylo uvedeno pět otázek, zjišťujících sociodemografické údaje. K hypotéze 1 se vztahují otázky č. 6, 6a a 7. Hypotéza 2 je ověřována otázkou č. 8. K hypotéze 3 se vztahují otázky č. 9 a 9a. K hypotéze 4 se vztahují otázky č. 10 a 11. Hypotéza 5 je ověřována otázkou č. 12 a hypotéza 6 je potvrzována otázkou č. 13.

Dotazníkové šetření bylo provedeno v období od 20. 12. 2018 do 21. 2. 2019. Výzkumný soubor tvořilo 220 respondentů z autorova okolí, například se jednalo o žáky středních škol, učitele, zaměstnance ve státním i soukromém sektoru a osoby samostatně výdělečně činné. Autor oslovil i osoby důchodového věku a osoby nezaměstnané. Samotná návratnost tištěných dotazníků byla 89 %, což je graficky

znázorněno v Grafu 1. Řádně vyplněných a čitelných dotazníků, které se daly použít pro výše zmiňovaný výzkum, bylo nashromážděno 204.

Graf 1: Návratnost dotazníků⁷¹

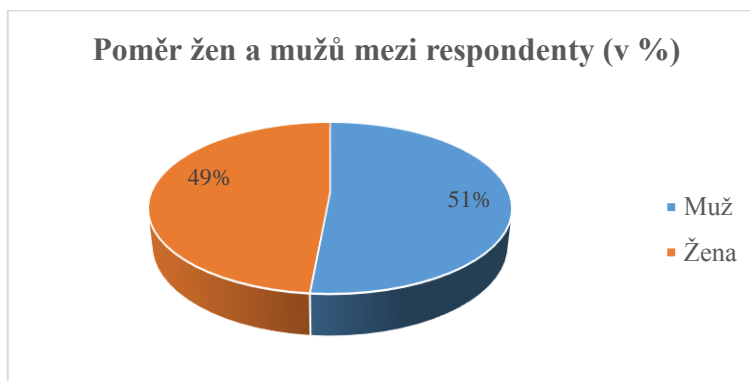
11.3 Popis výzkumného souboru

Jednotlivé otázky jsou vyhodnocovány z celkového pohledu. K vyhodnocení otázek bylo použité grafické znázornění v procentuálním vyjádření prostřednictvím grafů. Procenta jsou v těchto grafech počítána vždy z celkového počtu respondentů nebo respondentů v dané kategorii.

Všechna data vycházející z dotazníků jsou zpracovány pomocí programu MS Excel, pomocí něhož je vytvořeno i grafické porovnání výsledků. Vyhodnocení výsledků probíhalo pomocí výsečových diagramů, kde je procentuálně znázorněno, jak respondenti odpovídali. Dále je každá otázka vyhodnocena i tabulkou, ve které jsou uvedena absolutní data.

⁷¹ Vlastní zdroj

Graf 2: Porovnání respondentů z hlediska pohlaví⁷²

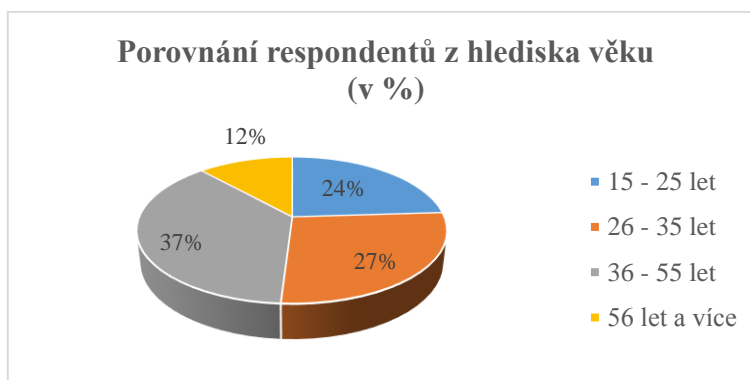

Tabulka 1: Porovnání respondentů z hlediska pohlaví⁷³

Muž	105
Žena	99
Celkem	204

Na začátku dotazníku je umístěno pět sociodemografických otázek, které nám pomáhají stručně popsat výzkumný vzorek. Prvním demografickým údajem, který popsal vzorek respondentů, bylo porovnání respondentů z hlediska pohlaví. Dotazníky vyplnilo 51 % mužů a 49 % žen, což je graficky znázorněno v Grafu 2. Toto porovnání je zobrazeno v absolutních datech v Tabulce 1.

Graf 3: Věkové rozložení respondentů⁷⁴

⁷² Vlastní zdroj

⁷³ Vlastní zdroj

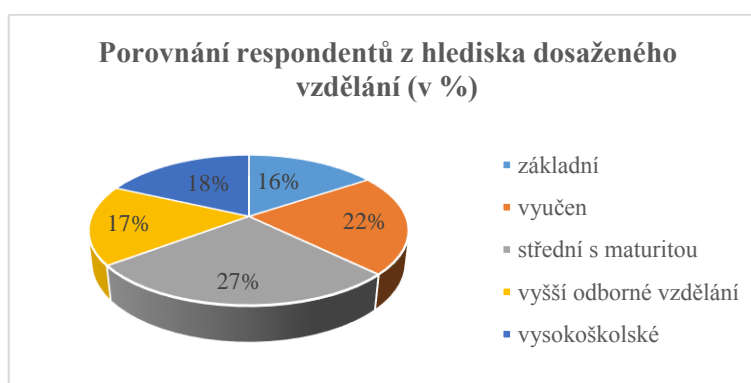
⁷⁴ Vlastní zdroj

Tabulka 2: Věkové rozložení respondentů⁷⁵

15 - 25 let	49
26 - 35 let	55
36 - 55 let	76
56 let a více	24
Celkem	204

Druhým sociodemografickým údajem, který nám popsal vzorek respondentů je graficky znázorněn v Grafu 3: Porovnání respondentů z hlediska věku. Nejvíce respondentů se nachází ve věkové skupině 36 – 55 let, a to 37 %. Dalšími dvěma početnými skupinami jsou respondenti ve věku 26 – 35 let (27 %) a také ve věku 15 –25 let (24 %). Výsledky v absolutních hodnotách jsou zachyceny Tabulkou 2.

Graf 4: Porovnání respondentů z hlediska dosaženého vzdělání⁷⁶

Tabulka 3: Porovnání respondentů z hlediska dosaženého vzdělání⁷⁷

Základní	32
Vyučen	44
Střední s maturitou	56
Vyšší odborné vzdělání	35
Vysokoškolské	37
Celkem	204

Třetím sociodemografickým údajem je porovnání respondentů z hlediska dosaženého nejvyššího vzdělání. Rozložení Grafu 4 ukazuje, že 27 %,

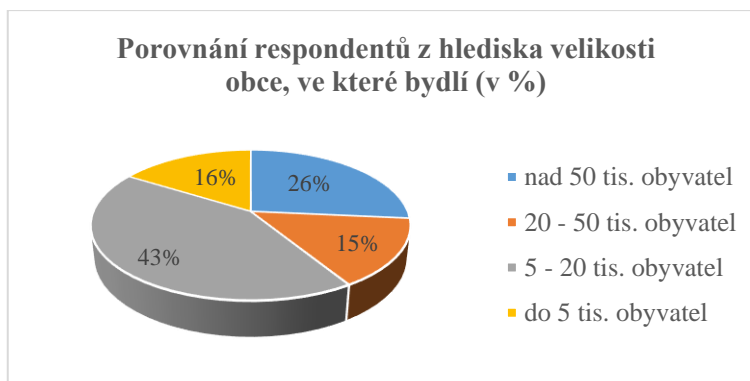
⁷⁵ Vlastní zdroj

⁷⁶ Vlastní zdroj

⁷⁷ Vlastní zdroj

tj. 56 respondentů má nejvyšší dosažené vzdělání střední zakončené maturitou, 22 % - 44 respondentů je vyučeno, 18 % - 37 respondentů má vysokoškolské vzdělání, 17 % - 35 respondentů dosáhlo vyššího odborného vzdělání a 16 % - 32 respondentů má vzdělání základní.

Graf 5: Porovnání respondentů z hlediska velikosti obce, ve které bydlí⁷⁸

Tabulka 4: Porovnání respondentů z hlediska velikosti obci, ve které bydlí⁷⁹

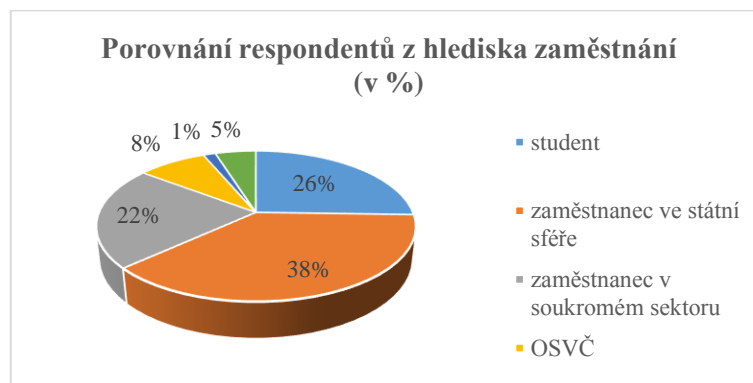
Nad 50 tis. obyvatel	54
20 - 50 tis. obyvatel	30
5 - 20 tis. obyvatel	87
do 5 tis. obyvatel	33
Celkem	204

Dalším důležitým údajem, vypovídajícím o vzorku respondentů, je velikost obce, ve které respondenti bydlí. Rozložení Grafu 5 znázorňuje, že nejvíce oslovených respondentů tj. 43 % bydlí v obci, jejíž počet obyvatel je mezi 5 – 20 000 obyvatel. 26 % respondentů bydlí v obci nad 50 000 obyvatel, 16 % respondentů bydlí v obci, jejíž počet obyvatel je mezi 20 – 50 000 a 15 % respondent pochází z obce, kde počet obyvatel nepřesahuje 5 000.

⁷⁸ Vlastní zdroj

⁷⁹ Vlastní zdroj

Graf 6: Porovnání respondentů z hlediska zaměstnání⁸⁰

Tabulka 5: Porovnání respondentů z hlediska zaměstnání⁸¹

Student	52
Zaměstnanec ve státní sféře	77
Zaměstnanec v soukromém sektoru	45
OSVČ	17
Nezaměstnaný	3
Důchodce	10
Celkem	204

Posledním zařazeným sociodemografickým údajem je druh zaměstnání, které oslovení respondenti vykonávají. V Grafu 6 je graficky znázorněno rozložení respondentů dle zaměstnání. Z Tabulky 5 je patrné, že z použitého vzorku je 52 studentů, 77 zaměstnanců ve státní sféře, 45 zaměstnanců v soukromém sektoru, 17 OSVČ, 3 respondenti jsou nezaměstnaní a 10 respondentů je již ve starobním důchodu.

⁸⁰ Vlastní zdroj

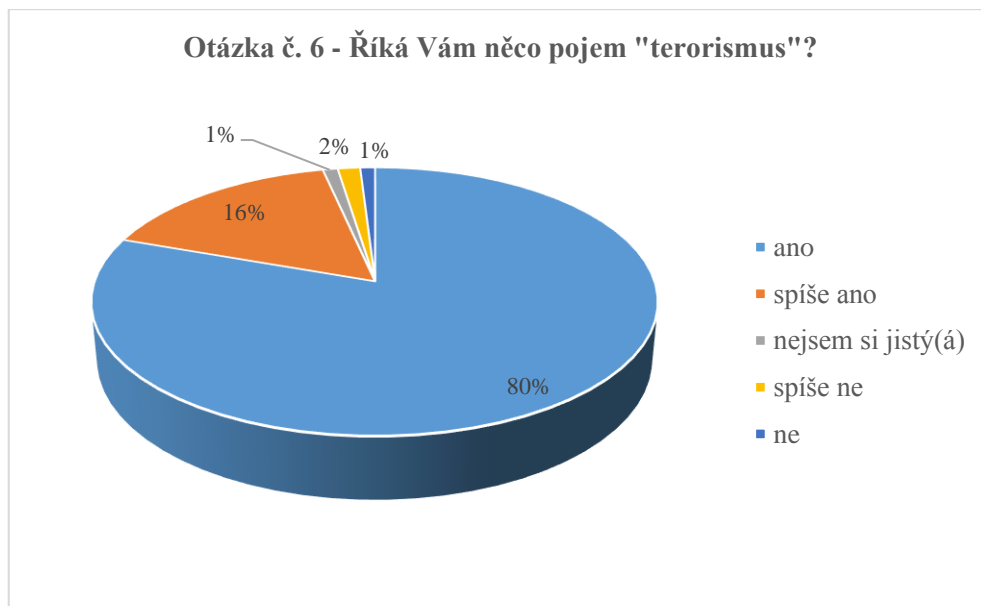
⁸¹ Vlastní zdroj

11.4 Přehled výsledků výzkumu

11.4.1 Přehled výsledků k hypotéze č. 1

Otázka č. 6 – Říká Vám něco pojem „terorismus“?

Graf 7: Otázka č. 6⁸²

Tabulka 6: Otázka č. 6⁸³

Ano	164
Spíše ano	33
Nejsem si jistý(á)	2
Spíše ne	3
Ne	2
Celkem	204

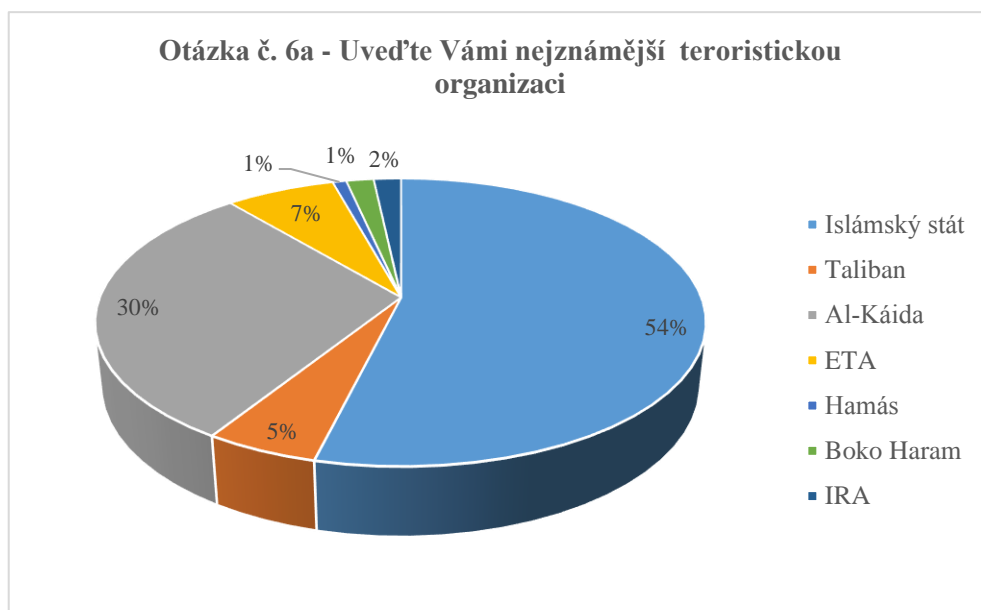
Úvodní otázka se bezprostředně vztahuje k terorismu jako takovému. Graf 7 znázorňuje odpovědi respondentů. 96 % tj. 197 oslovených respondentů odpovědělo, že ví, jaký má tento pojem význam. Pouze 3 % (5) dotázaných nevědělo, jaký má tento pojem význam. Absolutní data jsou uvedena v Tabulce 6.

⁸² Vlastní zdroj

⁸³ Vlastní zdroj

Otázka č. 6a – Pokud jste v předchozí otázce odpověděl(a) ano, uveďte Vámi nejznámější teroristickou organizaci?

Graf 8: Otázka č. 6a⁸⁴

Tabulka 7: Otázka č. 6a⁸⁵

Islámský stát	63
Tálibán	6
Al-Káida	35
ETA	8
Hamás	1
Boko Haram	2
IRA	2
Celkem	117

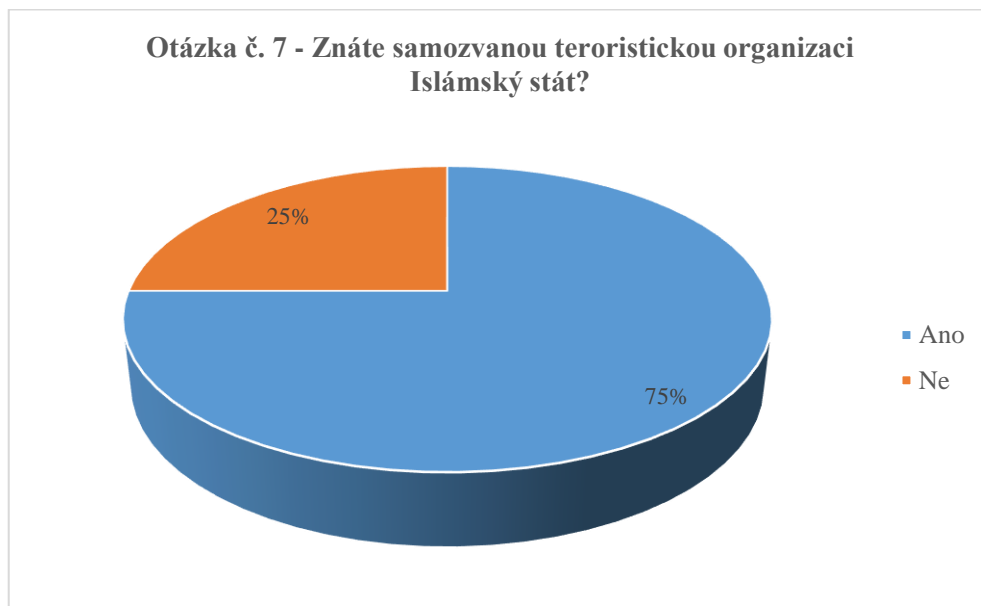
Na tuto otázku měli odpovídat pouze ti respondenti, kteří věděli, co znamená pojem terorismus. Otázka byla otevřená, kam respondenti uváděli jednu nebo více teroristických organizací, které znají. Graf 8 zobrazuje jejich odpovědi. Nejvíce, a to 63 respondentů (54 %) uvedlo, že zná teroristickou organizaci Islámský stát. Jako druhou nejznámější teroristickou organizaci uváděli Al-Káidu, a to 35 respondentů (30 %). Dále respondenti uváděli teroristické organizace: ETA, Tálibán, Boko Haram, IRA a Hamás. Absolutní data jsou uvedeny v Tabulce 7.

⁸⁴ Vlastní zdroj

⁸⁵ Vlastní zdroj

Otázka č. 7 – Znáte samozvanou teroristickou organizaci Islámský stát?

Graf 9: Otázka č. 7⁸⁶

Tabulka 8: Otázka č. 7⁸⁷

Ano	153
Ne	51
Celkem	204

Cílem této otázky bylo zjistit, zda respondenti znají teroristickou organizaci Islámský stát. 153 (75 %) dotázaných uvedlo, že danou teroristickou organizaci znají. Pouze 51 (25 %) oslovených Islámský stát neznali. Procentuální znázornění je uvedeno v Grafu 9, jenž vychází z absolutních dat zapsaných v Tabulce 8.

Vyhodnocením předchozích otázek byla jednoznačně potvrzena hypotéza 1, z čehož vyplývá, že naprostá většina respondentů má povědomost o tom, co znamená pojem terorismus a také znají teroristickou organizaci Islámský stát.

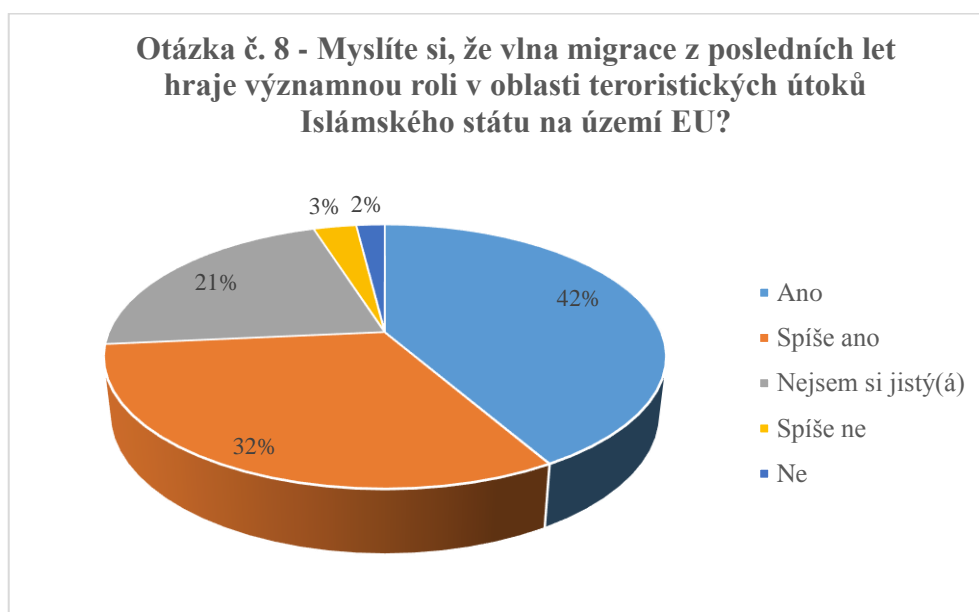
⁸⁶ Vlastní zdroj

⁸⁷ Vlastní zdroj

11.4.2 Přehled výsledků k hypotéze č. 2

Otázka č. 8 – Myslíte si, že vlna migrace z posledních let hraje významnou roli v oblasti teroristických útoků Islámského státu na území států Evropské unie?

Graf 10: Otázka č. 8⁸⁸

Tabulka 9: Otázka č. 8⁸⁹

Ano	85
Spíše ano	65
Nejsem si jistý(á)	44
Spíše ne	6
Ne	4
Celkem	204

Na základě otázky č. 8, bylo vyhodnoceno, že si respondenti myslí, že migrace z posledních let hraje významnou roli v oblasti teroristických útoků Islámského státu na území států Evropské unie. Z Grafu 10 vyplývá, že 74 % (150) respondentů je o tom přesvědčeno. 21 % (44) respondentů si nebyli odpovědí jistí. Pouze 5 % (10) respondentů odpovědělo, že migrace teroristické útoky na území EU neovlivnila. Absolutní data k této otázce jsou uvedena v Tabulce 9.

⁸⁸ Vlastní zdroj

⁸⁹ Vlastní zdroj

Vyhodnocením této otázky bylo zjištěno, že hypotéza 2 byla potvrzena. Většina respondentů je přesvědčena, že vlna migrace z posledních let hraje významnou roli v oblasti teroristických útoků Islámského státu na území států Evropské unie.

11.4.3 Přehled výsledků k hypotéze č. 3

Otázka č. 9 – Navštívil(a) jste zemi, která byla zasažena teroristickým útokem, jež měla na starosti organizace Islámský stát?

Graf 11: Otázka č. 9⁹⁰

Tabulka 10: Otázka č. 9⁹¹

Ano	41
Ne	163
Celkem	204

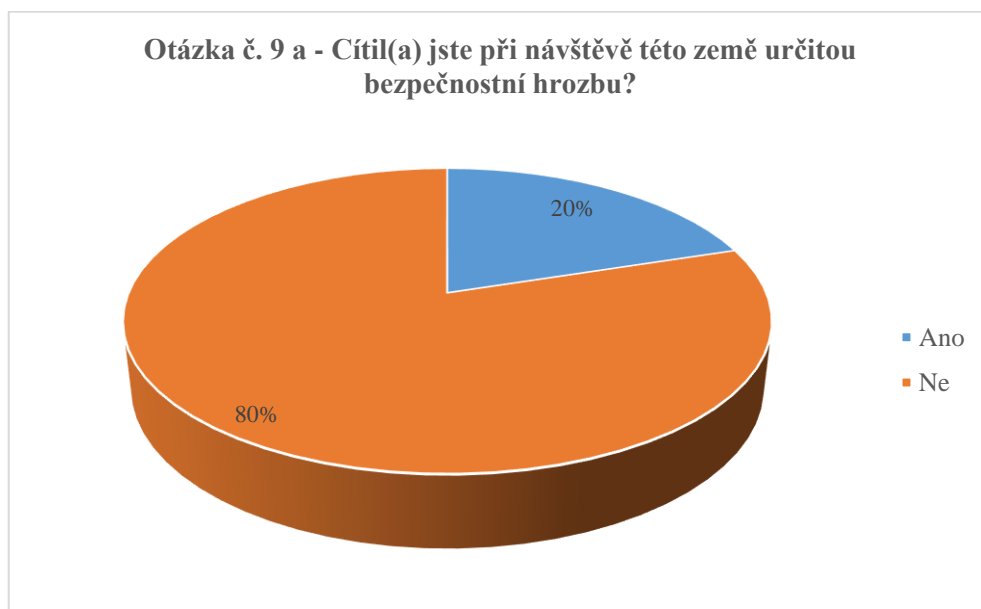
Cílem této otázky bylo zjistit, zda občané navštěvují země, které byly zasaženy teroristickými útoky. Z šetření vyplývá, že 80 % (163) dotázaných dané země nenavštívili. Jenom 20 % (41) respondentů uvedlo, že do těchto zemí vycestovali. Procentuální znázornění je uvedeno v Grafu 11 a absolutní data k této otázce, jsou zaznamenány v Tabulce 10.

⁹⁰ Vlastní zdroj

⁹¹ Vlastní zdroj

Otázka č. 9a – Pokud jste v předchozí otázce odpověděl(a) ano, cítil(a) jste při návštěvě této země určitou bezpečnostní hrozbu?

Graf 12: Otázka č. 9a⁹²

Tabulka 11: Otázka č. 9a⁹³

Ano	24
Ne	17
Celkem	41

Na tuto otázku měli odpovídat jen ti respondenti, kteří v otázce č. 9 uvedli, že navštívili zemi, která byla zasažena teroristickým útokem, jež byl uskutečněn teroristickou organizací Islámský stát. Pouze 41 dotázaných uvedlo, že takovouto zemi navštívilo. V Grafu 12 jsou znázorněny odpovědi v procentech. 80 % (24) dotázaných uvedlo, že v navštívené zemi žádnou bezpečnostní hrozbu nepocíťovalo. 20 % (17) respondentů se cítilo ohroženo. Absolutní data k této otázce jsou uvedeny v Tabulce 11.

Cílem otázky 9 a 9a bylo potvrdit hypotézu 3. Z uvedených odpovědí vyplývá, že hypotéza 3 byla vyvrácena.

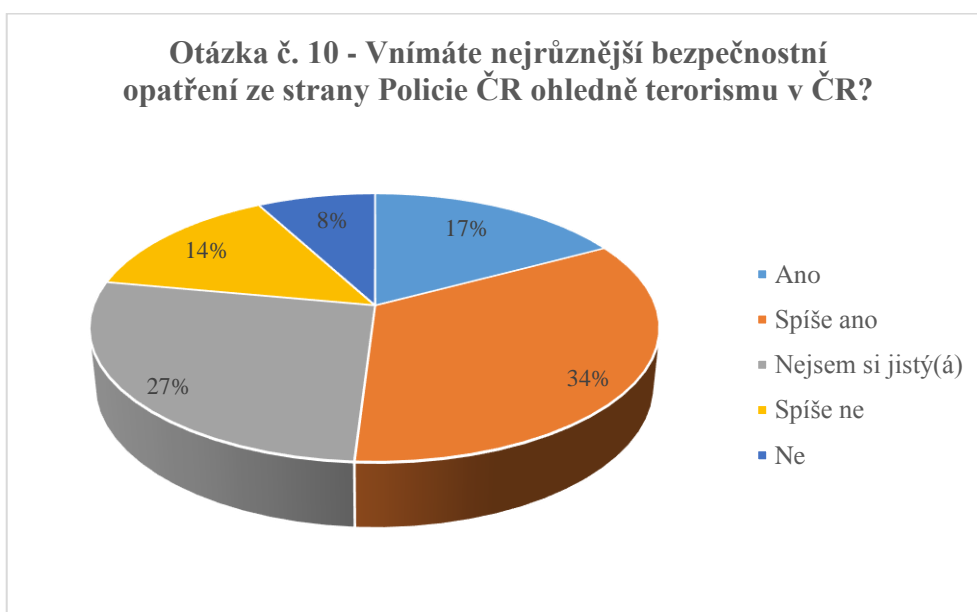
⁹² Vlastní zdroj

⁹³ Vlastní zdroj

11.4.4 Přehled výsledků k hypotéze č. 4

Otázka č. 10 – Vnímáte nejružnější bezpečnostní opatření ze strany Policie ČR ohledně terorismu v České republice?

Graf 13: Otázka č. 10⁹⁴

Tabulka 12: Otázka č. 10⁹⁵

Ano	35
Spíše ano	69
Nejsem si jistý(á)	55
Spíše ne	29
Ne	16
Celkem	204

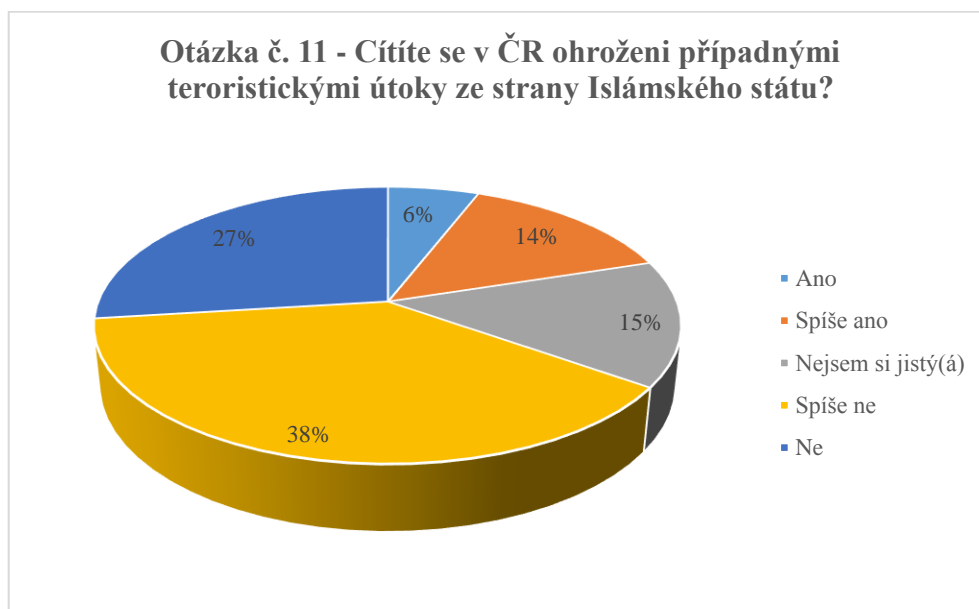
Do dotazníku byla zařazena také otázka, kterou bylo sledováno, zda respondenti vnímají bezpečnostní opatření ze strany Policie ČR ohledně terorismu na území ČR. Vyhodnocením odpovědí bylo zjištěno, že většina dotázaných bezpečnostní opatření registrují, a to 51 % (104) respondentů. 22 % (45) respondentů bezpečnostní opatření nevnímají. Procentuální vyjádření je graficky znázorněno Grafem 13 a absolutní data jsou uvedeny v Tabulce 12.

⁹⁴ Vlastní zdroj

⁹⁵ Vlastní zdroj

Otázka č. 11 – Dle Vašeho subjektivního názoru, cítíte se v České republice ohroženi případnými teroristickými útoky ze strany Islámského státu?

Graf 14: Otázka č. 11⁹⁶

Tabulka 13: Otázka č. 11⁹⁷

Ano	12
Spíše ano	29
Nejsem si jistý(á)	30
Spíše ne	78
Ne	55
Celkem	204

Graf 14 ukazuje, že se respondenti necítí být v České republice ohroženi teroristickými útoky ze strany Islámského státu, a to 65 % (133) dotázaných. Pouze 22 % (41) respondentů vnímá určitou hrozbu. Absolutní data k této otázce jsou zaznamenány v Tabulce 13.

Otázkami 10 a 11 byla potvrzena hypotéza 4. Dotázaní občané vnímají bezpečnostní opatření prováděné na území ČR a zároveň se v České republice cítí bezpečně.

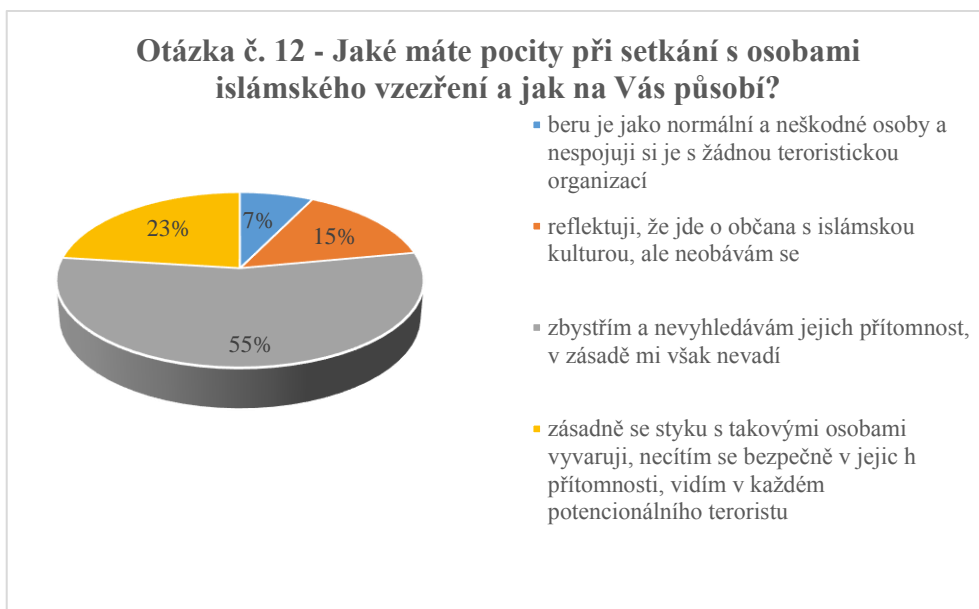
⁹⁶ Vlastní zdroj

⁹⁷ Vlastní zdroj

11.4.5 Přehled výsledků k hypotéze č. 5

Otázka č. 12 – Jaké máte pocity při setkání s osobami islámského vzezření a jak na Vás působí?

Graf 15: Otázka č. 12⁹⁸

Tabulka 14: Otázka č. 12⁹⁹

Beru je jako normální a neškodné osoby a nespojuji si je s žádnou teroristickou organizací.	15
Reflektuji, že jde o občana s islámskou kulturou, ale neobávám se.	30
Zbystřím a nevyhledávám jejich přítomnost, v zásadě mi však nevadí.	112
Zásadně se styku s takovými osobami vyvaruji, necítím se bezpečně v jejich přítomnosti, vidím v každém potenciálního teroristu.	47
Celkem	204

⁹⁸ Vlastní zdroj

⁹⁹ Vlastní zdroj

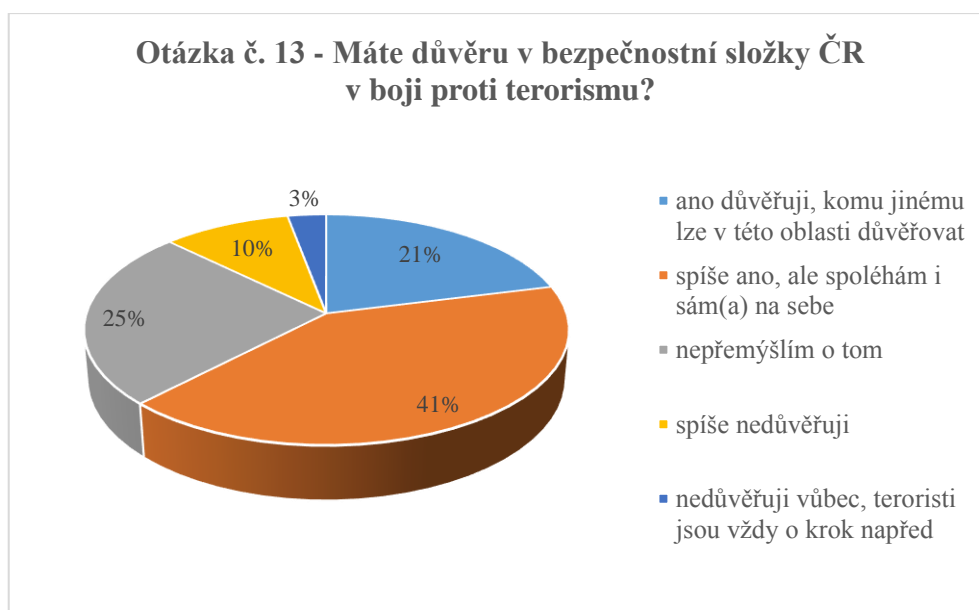
Cílem otázky č. 12 bylo potvrdit či vyvrátit hypotézu 5. Z Grafu 15 je patrné, že většina dotázaných tj. 55 % (112) při setkání s osobou islámského vzhledu zbystří, nevyhledávají její přítomnost, ale v podstatě jim tato osoba nevadí. 23 % (47) respondentů se styku s těmito osobami vyhýbá a necítí se v jejich přítomnosti bezpečně. Pouze 7 % (15) dotázaných bere osoby islámského vzezření jako normální, neškodné osoby. Absolutní data jsou uvedeny v Tabulce 14.

Z uvedeného vyplývá, že hypotéza 5 byla potvrzena.

11.4.6 Přehled výsledků k hypotéze č. 6

Otázka č. 13 – Máte důvěru v bezpečnostní složky České republiky v boji proti terorismu jako takovému?

Graf 16: Otázka č. 13¹⁰⁰

¹⁰⁰ Vlastní zdroj

Tabulka 15: Otázka č. 13¹⁰¹

Ano důvěřuji, komu jinému lze v této oblasti důvěřovat.	43
Spíše ano, ale spoléhám i sám(a) na sebe.	84
Nepřemýšlím o tom.	51
Spíše nedůvěřuji.	20
Nedůvěřuji vůbec, teroristi jsou vždy o krok napřed.	6
Celkem	204

Cílem této otázky bylo zjistit, zda respondenti důvěřují bezpečnostním složkám České republiky v boji proti terorismu. Z Grafu 16 je evidentní, že oslovení respondenti bezpečnostním složkám ČR důvěřují tj. 62 % (127), ale z toho 41 % (84) dotázaných spoléhají i sami na sebe. Jen 13 % (26) respondentů bezpečnostním složkám nedůvěřuje. Absolutní data k této problematice jsou uvedeny v Tabulce 15.

Vyhodnocením této otázky bylo zjištěno, že hypotéza 6 byla potvrzena. Dotázaní bezpečnostním složkám ČR důvěřují, ale spoléhají i sami na sebe.

¹⁰¹ Vlastní zdroj

Závěr

Bakalářská práce je primárně věnována teroristické organizaci Islámský stát. Práce je rozdělena do dvou částí, teoretické a praktické.

Cílem teoretické části bylo přiblížit Islámský stát jako nositele islamistického terorismu a bezpečnostní hrozby, které z toho vyplývají pro země Evropské unie a jejich občany. Byla nastíněna historie této teroristické organizace s důrazem na uplatňování a striktního dodržování koránu. Byly zde podrobněji rozebrány ideologické proudy spojené s islámem, Ad-da'wa al-islamija, salafismus a džihád jako svatá válka. Přiblíženy byly další teroristické organizace, jež mají společného jmenovatele, islám, boj se západní civilizací a USA. Financování, prostředky a cíle sebevražedných atentátníků Islámského státu byly samostatně popsány v jednotlivých kapitolách této práce. V závěru teoretické části bakalářské práce jsou uvedeny nejrozsáhlejší a nejznámější teroristické útoky IS na území Evropy, dále informace o samotném průběhu teroristického útoku, počtu mrtvých, zraněných a způsobu provedení. Úplným závěrem autor uvedl několik protiteroristických nástrojů, strategií či směrnic v boji proti terorismu, které vycházejí z normotvorby Evropské unie. Nebyla opomenuta výroční zpráva BIS za rok 2017, která se týká osob žijících v České republice s možnými vazbami na teroristické organizace.

Praktická část je tvořena analýzou problematiky bezpečnostních hrozeb ze strany teroristické organizace Islámský stát a možnými dopady na občany Evropské unie. Analýza byla tvořena dotazníkovým šetřením. Šetření bylo prováděno u široké veřejnosti. Získaná data byla vyhodnocena pomocí programu MS Excel výšečovými grafy a tabulkami.

Bylo stanoveno šest hypotéz. Vyhodnocením dotazníků bylo pět hypotéz potvrzeno a jedna vyvrácena. Potvrzeny byly hypotézy: hypotéza 1: Většina oslovených respondentů bude obeznámena s pojmy terorismus a Islámský stát, hypotéza 2: Většina oslovených respondentů si bude myslet, že masivní vlna migrace z posledních let hraje významnou roli v oblasti teroristických útoků Islámského státu na území států Evropské unie, hypotéza 4: Většina dotázaných respondentů bude vnímat nejruznější bezpečnostní opatření ohledně terorismu, ze strany Policie ČR a zároveň se nebudou cítit bezprostředně ohroženi teroristickými útoky Islámského státu na území České republiky, hypotéza 5: Většina oslovených respondentů bude mít pocit při setkání s osobou islámského vzezření takový, že tuto osobu zaregistruje, a však nebude

vyhledávat její přítomnost a hypotéza 6: Naprostá většina respondentů bude důvěřovat bezpečnostním složkám v České republice v boji proti terorismu a zároveň budou spoléhat sami na sebe. Vyvrácena byla hypotéza 3: Respondenti, kteří navštívili zemi zasaženou teroristickým útokem, budou cítit určité bezpečnostní hrozby.

Ze zpracované analýzy je patrné, že občané ČR se necítí bezprostředně ohroženi terorismem, respektive teroristickou organizací Islámský stát. Důvěřují bezpečnostním složkám ČR, i když se zároveň spoléhají sami na sebe. V návaznosti na výše uvedené by Evropská unie neměla zpříšňovat pravidla pro držení střelných zbraní civilní osobou. Jelikož i tato osoba by se mohla eventuálně postavit útočníkovi a zakročit dříve, než bezpečnostní složky.

Dále bylo zjištěno, že většina dotázaných si myslí, že vlna migrace hraje významnou roli v oblasti teroristických útoků Islámského státu na území států EU. Řešením by bylo, výrazné potlačení přijímání migrantů, zvláště těch ekonomických z oblasti Blízkého východu a jejich okamžité vrácení zpět do zemí, ze kterých pocházejí. Evropské státy by měly ekonomicky podporovat občany daných zemí v jejich rodné vlasti, nikoliv je masivně přijímat a nadstandardně ekonomicky zajišťovat. Tato rétorika totiž opět hraje do karet masivnímu přílivu uprchlíků a vystavení se tak zvýšenému riziku teroristických útoků v Evropě.

Intenzivnějším zapojením tajných služeb v kooperaci s Europolem a Interpolem, by mělo docházet k předáváním relevantních informací, které by mohly zamezit či odvrátit hrozící teroristický útok. Dalším opatřením pro zvýšení bezpečnosti občanů EU by byla instalace kamerového systému s funkcí rozpoznávání obličejů zájmových osob. Tento systém by byl umístěn v místech se zvýšenou fluktuací osob například v letištních halách, na vlakových a autobusových nádražích.

Terorismus, který lze specifikovat jako globální problém, by si zasluhoval daleko větší pozornost, než je tomu doposud. Ačkoliv se o terorismu hovoří dnes a denně, nebylo dle autorova názoru dodnes přijato nějaké konkrétní, adekvátní a zároveň razantní opatření, které by eliminovalo teroristické útoky na světě.

Použitá literatura

Literární zdroje

1. BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus*. Vyd. 1. Praha: Police History, 1999. 141 s. ISBN 80-902670-1-7.
2. ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Brno, 2007, 223 s. ISBN 978-80-87029-19-0.
3. BENEŠOVÁ, Jitka, ed. *Velký slovník naučný*. Praha: Diderot, 1999, Encyklopedie Diderot. 1679 s. ISBN 80-902-7231-2.
4. EICHLER, Jan. *Terorismus a války na počátku 21. století*. V Praze: Karolinum, 2007, 352 s. ISBN 978-80-246-1317-8.
5. HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie*. 4. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 362 s. ISBN 978-80-7380-137-3.
6. CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, 172 s. ISBN 80-7201-265-7.
7. Korán. Praha: Academia, 2000, 797 s. ISBN 80-200-0246-4.
8. KLIMEŠ, Lumír. *Slovník cizích slov*. 6., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1998, 862 s. Odborné slovníky. ISBN 80-723-5023-4.
9. LUPTÁK, Milan a Vladimír PROROK. *Politické ideologie a teorie: od starověku po rok 1848*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, 414 s. ISBN 978-807-3802-646.
10. MENDEL, Miloš. *Džihád: islámské koncepce šíření víry*. Vyd. 2., rozš. V Brně: Atlantis, 2010, 354 s. ISBN 978-80-7108-316-0.
11. MURPHY, Dan. *Has Al Qaeda advanced its goals since 9/11?*. The Christian Science Monitor [online]. Sep 11, 2006 [cit. 2018-10-18]. ISSN 08827729
12. PÁNA, Lubomír a Miroslav SOMR. *Metodologie a metody výzkumu*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. 164 s. ISBN 978-80-86708-52-2.
13. PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, 432 s. ISBN 978-80-7380-611-8.
14. SCHMID, Alex Peter a A. J. JONGMAN. *Political terrorism*. Rev., expanded, and updated ed. New Brunswick, N. J.: Transaction Publishers, [2005], 700 s. ISBN 978-141-2804-691.

15. SOULEIMANOV, Emil a Mitchell A. BELFER. Terorismus: pokus o porozumění. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. 345 s. Sociologické aktuality. ISBN 978-80-7419-038-4.
16. RIEDEL, BRUCE. The Brookings Institution. The Search for Al-Qaeda: Its Leadership, Ideology, and Future. 1. vydání. Washington, D. C. 2008. 192 s. ISBN 9780815774143.
17. ZEMAN, Jan a [z anglického originálu přeložil Jiří OGROCKÝ]. Terorismus: historicko-psychologická studie. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2002, 166 s. Psychologická setkávání, sv. 3. ISBN 80-725-4305-9.

Elektronické zdroje

18. ALVANOU, Maria. 2016. European Forum for Urban Security. Terrorism through Suicide Bombings. [online]. [cit. 2018-11-30]. Dostupné z: http://efus.eu/files/fileadmin/efus/pdf/CATTuebingen_Alvanou.pdf
19. BALDAUF, Scott. What is Nigeria's Boko Haram? 5 things to know: Who are they?. The Christian Science Monitor [online]. 12. 1. 2012 [cit. 2018-11-21]. Dostupné z: <https://www.csmonitor.com/World/Africa/2012/0112/What-is-Nigeria-s-Boko-Haram-5-things-to-know/Who-are-they>.
20. BÍLKOVÁ, Veronika. Islám a terorismus na Blízkém východě: Mezinárodní vztahy. Právnická fakulta Univerzity Karlovy, 2002, s. 28. Dostupné také z: <https://mv.iir.cz/issue/view/8>.
21. FIALA, Luděk. Al-Káida. Novinky.cz [online]. 5. 2. 2010 [cit. 2018-11-26]. Dostupné z: <https://tema.novinky.cz/al-kaida>.
22. FRIEDLAND, Elliot. 2015,. Clarion Projec. Special report: The Muslim brotherhood [online]. [cit. 2018-12-10]. Dostupné z: Dostupné z: <https://www.clarionproject.org/sites/default/files/Muslim-Brotherhood-Special-Report.pdf>.
23. FOREST, James. Confronting the Terrorism of Boko Haram in Nigeria [online]. Florida: The JSOU Press, 2012 [cit. 2019-01-07]. ISBN 978-1-933749-70-9. Dostupné z: http://www.jamesforest.com/wp-content/uploads/2012/06/Boko_Haram_JSOU-Report-2012.pdf.
24. How Big Is Boko Haram?. In: Medium.com [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: <https://medium.com/war-is-boring/how-big-is-boko-haram-fac21c25807>.

25. Irák ohlásil ofenzivu proti radikálům v provincii Anbár. In: Týden.cz [online]. 26. 5. 2015 [cit. 2018-11-25]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/asiie-a-oceanie/irak-ohlasil-ofenzivu-proti-radikalum-v-provincii-anbar_344043.html.
26. INDRA, Josef. Boj proti organizaci Boko Haram v roce 2015. Válka.cz [online]. 14. 3. 2016 [cit. 2019-01-10]. ISSN 1803-4306. Dostupné z: <https://www.valka.cz/15479-Boj-proti-organizaci-Boko-Haram-v-roce-2015>.
27. IS přiznal smrt Džihádisty Johna. Měl nadšení pro práci, truchlí. IDnes.cz [online]. 19. 1. 2016 [cit. 2019-01-03]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/dzihadista-john-je-po-smrti-priznal-islamsky-stat.A160119_220103_zahranicni_aha.
28. Islámský stát: Ideologie a symboly. In: Novinky.cz [online]. 2016 [cit. 2019-01-01]. Dostupné z: <http://special.novinky.cz/islamsky-stat/ideologie-a-symboly.html>.
29. Islámský stát: Ozbrojené síly, zbraně a taktika IS. Novinky.cz [online]. [cit. 2018-11-20]. Dostupné z: <http://special.novinky.cz/islamsky-stat/ozbrojene-sily-zbrane-a-taktika.html>.
30. Islámský stát. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2018-11-10]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Isl%C3%A1msk%C3%BD_st%C3%A1t
31. Islámský stát: Teroristické útoky v zahraničí. Novinky.cz [online]. [cit. 2019-01-11]. Dostupné z: <http://special.novinky.cz/islamsky-stat/teroristicke-utoky-v-zahranici.html>
32. Od tichého kluka k postrachu Západu. Džihádista John nemá co ztratit. IDnes.cz [online]. 27. 2. 2015 [cit. 2019-01-03]. Dostupné z: www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/profil-dzihadista-john.A150227_104315_zahranicni_ert.
33. Po 16 letech identifikovali další oběť 11. září: Proč to trvá tak dlouho?. In: Expres.cz [online]. 8. 8. 2017 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: https://www.expres.cz/foto.aspx?r=dx-zpravy&c=A170808_103715_dx-zpravy_beta.
34. Pod vlajkou IS: Spojenci a podporovatelé Islámského státu. In: Islámský stát v Iráku a Levantě [online]. 29. 12. 2014 [cit. 2018-12-25]. Dostupné z: <http://islamsky-stat.blogspot.com/>.
35. Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 13. června 2002 o boji proti terorismu (2002/475/SVV). Úřad pro publikace Evropské unie [online]. 9. 12. 2008 [cit. 2019-

- 02-12]. Dostupné z: <https://publications.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/e6f74388-df2e-4246-b34c-b3eb992b08db>
36. Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic: Rule of Terror: Living under ISIS in Syria. In: UN Human Rights: Office Of The High Commissioner For Human Rights. [online]. 14 November 2014. [cit. 2018-11-29]. s. 3. Dostupné z: http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/CoISyria/HRC_CRP_ISIS_14Nov2014.pdf.
37. SHAPIRO, Dmitriy. How Islamic State became 'the best-funded terrorist group in history'. The American Israelite [online]. Sep 10, 2014 [cit. 2018-12-08]. Dostupné prostřednictvím databáze ProQuest z: <http://search.proquest.com/docview/1566688461/43159B4F1AF24A88>.
38. SCHMID, Alex P. a Albert J. JONGMAN. Political terrorism: a new guide to actors, authors, concepts, data bases, theories & literature [online]. Transaction Publishers, 2005, 678 s. [cit. 2019-01-10]. ISBN 1-4128-0469-8. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=NgDks1hUjhMC&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false
39. ŠVAMBERK, Alex. Talibán. Novinky.cz [online]. [cit. 2019-01-02]. Dostupné z: <https://tema.novinky.cz/taliban>.
40. Terorismus: Definice důležitých pojmů. Válka.cz [online]. 20. 1. 2001 [cit. 2019-01-03]. Dostupné z: https://www.valka.cz/clanek_338.html?utm_source=valka_cz&utm_medium=article&utm_campaign=linkthru.
41. Terorista přijel k promenádě v Nice a šlápl na plyn. Zavraždil přes 80 lidí. Aktuálně.cz [online]. 2016, 15. 7. 2016 [cit. 2019-01-20]. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/svet-na-hrane/promenadu-v-nice-pokryla-tela-ridic-nakladniho-auta-zabil-ne/r~028a9dbe4a4e11e6888a0025900fea04/>
42. V Jemenu zemřel někdejší osobní strážce Usámy bin Ládina. In: Deník.cz [online]. 28. 12. 2015 [cit. 2019-01-11]. Dostupné z: https://www.denik.cz/ze_sveta/v-jemenu-zemrel-nekdejsi-osobni-strazce-usamy-bin-ladina-20151228.html.
43. VLTAVSKÝ, Lukáš. Naši hrdinové: Při sebevražedném útoku Tálibánu zemřeli tři čeští vojáci. Expres.cz [online]. 5. 12. 2018 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: https://www.expres.cz/afghanistan-vojaci-cesko-smrt-utok-dt9-/zpravy.aspx?c=A180805_125150_dx-zpravy_vlt.

44. Vyjednávání pokročila. Tálibán a USA se dohodly na odchodu vojáků z Afghánistánu. Aktuálně.cz [online]. 26. 1. 2019 [cit. 2019-01-27]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/vyjednavani-pokrocila-taliban-a-usa-se-dohodly-na-odchodu-vo/r~55307166219b11e9b869ac1f6b220ee8/>.
45. Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2017 [online]. [cit. 2019-01-09]. Dostupné z: <https://www.bis.cz/public/site/bis.cz/content/vyrocnizpravy/2017-vz-cz.pdf>.
46. War in Nigeria: Map of Boko Haram Control. Political Geography Now: Updates on the world's countries and borders [online]. 29. 9. 2014 [cit. 2018-11-25]. Dostupné z: <https://www.polgeonow.com/2014/09/war-in-nigeria-map-of-boko-haram.html>.
47. ZACHARY, Laub. Islamic State In Iraq And Greater Syria. In: Council on Foreign Relations, [online]. April 1, 2015 [cit. 2018-12-17]. Dostupné z: <http://www.cfr.org/iraq/islamic-state-iraq-syria/p14811>.
48. ZEHORAI, Itai. The World's 10 Richest Terrorist Organizations. In: Forbes International [online]. Dec 12, 2014 [cit. 2018-12-09]. Dostupné z: <http://www.forbes.com/sites/forbesinternational/2014/12/12/the-worlds-10-richest-terrorist-organizations/>.

Seznam zkratk

BIS – Bezpečnostní informační služba

CIA – Ústřední zpravodajská služba Spojených států amerických

IRGC – Islámská revoluční garda

IS – Islámský stát

ISIL – Islámský stát v Iráku a Levantě

ISIS – Islámský stát v Iráku a Sýrii

MI5 – Britská zpravodajská služba

PKK – Strana kurdských pracujících

OSN – Organizace spojených národů

Seznam obrázků

Obrázek 1: Vlajka Islámského státu.....	13
Obrázek 2: Bojovníci Islámského státu.....	14
Obrázek 3: Džihádista John	15
Obrázek 4: Bojovníci Boko Haram.....	17
Obrázek 5: Vlajka Tálibánu	20
Obrázek 6: Usáma bin Ládín.....	23
Obrázek 7: Teroristický útok Al-Káidy na Světové obchodní centrum v New Yorku 11. 9. 2001.....	23

Seznam grafů

Graf 1: návratnost dotazníků	44
Graf 2: Porovnání respondentů z hlediska pohlaví	45
Graf 3: Věkové rozložení respondentů	45
Graf 4: Porovnání respondentů z hlediska dosaženého vzdělání	46
Graf 5: Porovnání respondentů z hlediska velikosti obce, ve které bydlí	47
Graf 6: Porovnání respondentů z hlediska zaměstnání	48
Graf 7: Otázka č. 6	49
Graf 8: Otázka č. 6a	50
Graf 9: Otázka č. 7	51
Graf 10: Otázka č. 8	52
Graf 11: Otázka č. 9	53
Graf 12: Otázka č. 9a	54
Graf 13: Otázka č. 10	55
Graf 14: Otázka č. 11	56
Graf 15: Otázka č. 12	57
Graf 16: Otázka č. 13	58

Seznam tabulek

Tabulka 1: Porovnání respondentů z hlediska pohlaví	45
Tabulka 2: Věkové rozložení respondentů.....	46
Tabulka 3: Porovnání respondentů z hlediska dosaženého vzdělání	46
Tabulka 4: Porovnání respondentů z hlediska velikosti obcí, ve které bydlí.....	47
Tabulka 5: Porovnání respondentů z hlediska zaměstnání	48
Tabulka 6: Otázka č. 6	49
Tabulka 7: Otázka č. 6a.....	50
Tabulka 8: Otázka č. 7	51
Tabulka 9: Otázka č. 8	52
Tabulka 10: Otázka č. 9	53
Tabulka 11: Otázka č. 9a.....	54
Tabulka 12: Otázka č. 10	55
Tabulka 13: Otázka č. 11	56
Tabulka 14: Otázka č. 12	57
Tabulka 15: Otázka č. 13	59

Příloha I – Dotazníkové šetření

DOTAZNÍK

Dobrý den,

jmenuji se Martin Bittner a jsem studentem 3. ročníku Vysoké školy evropských a regionálních studií, z. ú. v Příbrami. Tímto si Vás dovoluji požádat o pár minut Vašeho času k vyplnění anonymního dotazníku, který bude součástí mé bakalářské práce na téma: Islámský stát jako bezpečnostní hrozba.

Vámi zvolenou odpověď zakřížkujte.

1) Vaše pohlaví:

- muž
- žena

2) Váš věk:

- 15 - 25 let
- 26 – 35 let
- 36 – 55 let
- 56 let a více

3) Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- základní
- vyučen
- střední s maturitou
- vyšší odborné vzdělání
- vysokoškolské

4) Bydlíte v obci:

- nad 50 tis. obyvatel
- 20 – 50 tis. obyvatel
- 5 – 20 tis. obyvatel
- do 5 tis. obyvatel

5) Zaměstnání:

- student
- zaměstnanec ve státní sféře
- zaměstnanec v soukromém sektoru
- OSVČ
- nezaměstnaný
- důchodce

6) Říká Vám něco pojem „terorismus“?

- ano
- spíše ano
- nejsem si jistý(á)
- spíše ne
- ne

6a) Pokud jste v předchozí otázce odpověděl(a) ano, uveďte Vámi nejznámější teroristickou organizaci?

7) Znáte samozvanou teroristickou organizaci Islámský stát?

- ano
- ne

8) Myslíte si, že vlna migrace z posledních let hraje významnou roli v oblasti teroristických útoků Islámského státu na území států Evropské unie?

- ano
- spíše ano
- nejsem si jistý(á)
- spíše ne
- ne

9) Navštívil(a) jste zemi, která byla zasažena teroristickým útokem, jež měla na starosti organizace Islámský stát?

- ano
- ne

9a) Pokud jste v předchozí otázce odpověděl(a) ano, cítil(a) jste při návštěvě této země určitou bezpečnostní hrozbu?

- ano
- ne

10) Vnímáte nejruznější bezpečnostní opatření ze strany Policie ČR ohledně terorismu v České republice?

- ano
- spíše ano
- nepřemýšlím o tom
- spíše ne
- ne

11) Dle Vašeho subjektivního názoru, cítíte se v České republice ohroženi případnými teroristickými útoky ze strany Islámského státu?

- ano
- spíše ano
- nepřemýšlím o tom
- spíše ne
- ne

12) Jaké máte pocity při setkání s osobami islámského vzezření a jak na Vás působí?

- beru je jako normální a neškodné osoby a nespojuji si je s žádnou teroristickou organizací
- reflektuji, že jde o islámského občana a islámskou kulturu, ale neobávám se
- zbystrím, že jde o islámského občana, nevyhledávám jejich přítomnost, ale zásadně mi nevadí
- zásadně se styku s takovými osobami vyvaruji, necítím se bezpečně v jejich přítomnosti, vidím v každém teroristu

13) Máte důvěru v bezpečnostní složky České republiky v boji proti terorismu jako takovému?

- ano důvěřuji, komu jinému lze v této oblasti důvěřovat
- spíše ano, ale spoléhám i sám(a) na sebe
- nepřemýšlím o tom
- spíše nedůvěřuji
- nedůvěřuji vůbec, teroristi jsou vždy o krok napřed

Děkuji za Váš čas, tímto je dotazníkové šetření u konce.

Martin Bittner